

[Ide írhatja a szöveget]

Iktató szám: 143/2018

A SOMOGYSZOBI ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

OM azonosító: 201930

Készítette: a Somogyszobi Óvoda nevelőtestülete

ADATLAP

Az óvoda neve: Somogyszobi Óvoda

Címe: 7563 Somogyszob, Kossuth L. u. 4.

Telefonszáma: 82/445-031

E-mail címe: somovi@latsat.hu

web: www.somovi.hu

Az óvoda fenntartója: Somogyszob Községi Önkormányzat

Címe: 7563 Somogyszob, Petőfi S. u. 1.

Telefonszáma: 82/445-002

E-mail címe: somogyszob@latsat.hu

Óvodai csoportok száma: 2

- ❖ Csiperke csoport
- ❖ Kisvirág csoport

Az óvoda Alapító okiratának száma: 3104-2/2016

Kelt: 2016. december 27.

Az óvoda vezetője, a program benyújtója: Anderné Fedor Henriette

Jogszályi háttér

A Kormány a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 94§ (4) bekezdés a pontja alapján, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében foglalt feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

- 1.§ Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII.17.) Korm. rendelet 1. melléklete az 1. melléklet szerint módosul
- 2.§Ez a rendelet 2018. szeptember 1-jén lép hatályba.

137/2018 (VII. 25.) Korm. rendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII.17.) Korm. rendelet módosításáról.

2011. CXC. tv. a nemzeti köznevelésről

20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról

32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról

2013. évi CCXLV. tv. egyes törvényeknek a gyermekek védelme érdekében történő módosításáról

2015. évi KXV. tv. a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. tv módosításáról

354/2016 (XI. 18) korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 229/2012. (VIII.28.) korm. rendelet módosításáról

TARTALOM

I. Bevezető.....	5
I.1. Az óvoda bemutatása	5
I.2. Óvodai nevelésünk célja, alapelvei, értékei	5
II. Gyermekkép, óvodakép	7
III. Az óvodai élet megszervezésének elvei	10
III. 1. Személyi feltételek.....	10
III.2. Tárgyi feltételek.....	10
III.3. Az óvodai élet megszervezése	11
IV. Az óvoda kapcsolatai	12
V. Az óvodai nevelés feladatai.....	16
V. 1. Az egészséges életmód alakítása.....	16
V. 2. Érzelmi nevelés és szocializáció biztosítása	19
V. 3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	23
V.3.1. Anyanyelvi nevelés	23
V.3.2. Értelmi fejlesztés és nevelés.....	25
VI. Az óvodai élet tevékenységi formái.....	27
VI.1. A játék.....	27
VI.2. Verselés, mesélés	33
VI.3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	36
VI.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka.....	43
VI.5. Mozgás.....	48
VI.6. A külső világ tevékeny megismerése.....	54
VI.6.1. Környezetismeret.....	54
VI.6.2. Matematika.....	59
VI.7. Munka jellegű tevékenységek.....	64
VI.8. A tevékenységben megvalósuló tanulás.....	66
VII. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére.....	68
VIII. Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek integrált nevelése.....	70
VIII.1. Különleges bánásmódot igénylő gyermekek.....	70
VIII.1.1. Sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek.....	70

VIII.1.2. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő (BTM) gyermekek.....	73
VIII.1.3. Kiemelten tehetséges – „tehetség ígéretes” – gyermek.....	74
VIII.2. Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek.....	75
VIII.3. A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések, szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek.....	75
IX. Óvodánk hagyományos ünnepei, egyéb rendezvényei.....	77
X. Sajátos feladatok, speciális szolgáltatások.....	81
X.1. Gyermekvédelem.....	81
X.2. Gyógytestnevelés.....	82
XI. Ellenőrzés, értékelés és a felvétel irányelvei.....	84
XII. Felhasznált irodalom.....	87
XIII. Érvényességi rendelkezések.....	89
XIV. Legitimációs záradék.....	90

I. BEVEZETŐ

I.1. Az óvoda bemutatása

Falunkban 1952 óta működik óvoda. Az épület 1890-ben épült, többszöri átalakítás után nyerte el jelenlegi formáját.

Kezdetben egy, majd kettő, 1975. és 2003. december 31-e között három csoporttal, jelenleg két vegyes életkorú csoporttal működik.

2006. szeptember 1-től a bolhási óvoda tagintézményünként működött. 2013.július 01-től Bolháson megszűnt az Óvoda, így ettől fogva a bolhási gyermekek is Somogyszobra járnak. Rajtuk kívül óvodánkba fogadjuk a kaszói, darvaspusztai gyermekeket is.

Programunkban megjelenik a hazai óvodai neveléstörténet hagyományaira való támaszkodás, melyben kiemelt szerepet kap a gyermeket megillető jog, az egyenlő hozzáférés biztosításának alapelve.

Egyik kiemelt nevelési területünk az egészséges életmódra nevelés.

Mivel kiemelten foglalkozunk a vizuális neveléssel is, ennek feltételeit folyamatosan biztosítani kell.

Különböző családi háttérből érkeznek hozzánk a gyermekek. A hátrányos, és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek egyéni fejlesztése, hátrányaik minél nagyobb arányú csökkentése ugyanúgy fontos számunkra, mint a tehetséggondozás.

Óvodánk az Alapító okirat értelmében felvállalja sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelését, a megfelelő szakember (logopédus, fejlesztő pedagógus, szurdopedagógus) bevonásával. A helyben megvalósuló integrált nevelés a szülők terheit is csökkenti.

I.2. Óvodai nevelésünk célja, alapelvei, értékei

Célok:

- Egészséges, harmonikus személyiség fejlesztés, a tanuláshoz szükséges kompetenciák kialakítása.
- Környezettudatos szemlélet és magatartás megalapozása.

- Sajátos nevelési igényű gyermekek hatékony, inkluzív nevelése, rehabilitáció és habilitáció biztosítása.
- A sajátos nevelési igényű gyermek önállóságának, alkalmazkodó képességének fejlesztése, érzelmi életének gazdagítása.
- Tehetségcsírák felismerése, tehetséggondozás.
- Elfogadó légkör, elfogadó közösség kialakítása.

Alapelvek:

- Szeretetteljes, testi, lelki, érzelmi biztonságban való nevelés.
- A gyermek jogainak tiszteletben tartása, és „mindenek felett álló” érdekeinek figyelembe vétele.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek – hátrányban lévők és tehetségesek – optimális fejlődésének biztosítása.

Értékek:

- A gyermeki személyiség feltétel nélküli elfogadása.
- Környezettudatos magatartás, egészséges életmód.
- Esztétikai, művészeti értékek.
- Nemzettudat, népi kultúra tisztelete, néphagyományok ápolása.
- Sikerorientáltság.
- Felelősségvállalás tetteinkért.

II. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP

Gyermekkép

A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg.

Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

Óvodásainkból az alábbiak szerint válhatnak magabiztos, sikerorientált, negatív élményeket is feldolgozni tudó iskolások:

- Képességeik kibontakoztatásához szükséges tevékenységek gyakorlási lehetőségeit folyamatosan biztosítjuk.
- Folyamatosan tájékozódunk a gyermek meglévő képességeiről, ez az alapja a további fejlesztésnek.
- Minden gyermek képességét önmagához, a saját lehetőségeihez mérten, egyéni ütemben fejlesztjük.
- Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete segíti a gyermek környezettudatos magatartásának kialakulását.
- Értjük el, hogy önként, aktívan vegyenek részt a folyamatban, mert eredményesebb a tanulás, ha társul hozzá tevékenységvágy.
- Belső érdeklődésre, kíváncsiságra, tudásvágyra épülő motiváció készítse a gyermeket a tevékenységre.
- Tanuljon meg önállóan dolgozni kellő önfegyelemmel, betartva a szokás és szabályrendszert.
- Olyan feladatokat adjunk, melyek önálló gondolkodásra készítnek.
- A feladatok megoldásában csak annyi segítséget kapjon a gyermek, amennyi feltétlenül szükséges, meghagyva neki a hibázás, tévedés, próbálkozás, önkorigálás jogát. A segítségnyújtásban ne a gyermek helyetti feladatmegoldás, hanem a közös

gondolkodás domináljon. Így erőfeszítés árán jut sikerhez a gyermek, a nehézségek nem meghátrálásra, hanem újra és újra próbálkozásra ösztönzik.

Óvodakép

Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig. Biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit. Az óvoda funkciói: óvó-védő, szociális, nevelő, személyiségfejlesztő funkció. Az óvoda közvetetten segíti az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését.

Célunk:

- **Szeretetteljes**, érzelmi biztonságot nyújtó, nyugodt, családi légkör biztosítása, a gyerekek érdekeit, egyéni igényeit szem előtt tartó óvodai nevelés.
- Sokoldalú, egyéni képességfejlesztés mindig az adott gyermek aktuális fejlettségéből kiindulva, szerzett tapasztalatokra építve, a gyermek pozitív tulajdonságainak előtérbe helyezésével.
- Az óvoda a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve alapozza meg azokat a szociális és értelmi képességeket, amelyek biztosítják a sikeres iskolai beilleszkedést.
- Egészségügyi szokásrendszer megalapozásával az egészséges életmód iránti igény kialakítása - melyben kiemelt szerepet tölt be a gondozás.
- Olyan élménydús óvodai élet megszervezése, melyben hangsúlyt kapnak a közös tevékenységek, közös élmények, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést. A közös élmények segítsék elő a szociokulturális értékek kialakulását. A gyermekek szociális viselkedéséhez szolgáljon mintául az őket körülvevő felnőttek egymáshoz való pozitív viszonya.
- Természetes élethelyzetben, utánzással megtanulják az együttélés alapvető szabályait.
- Gyakorolják a toleráns viselkedést, ezáltal fejlődik empátiás képességük, megtanulják elfogadni a másságot.
- Tudatosan kerüljük a nemi sztereotípiák erősítését, hangsúlyozzuk a nemek egyenjogúságát.
- Az óvónő pedagógiai attitűdjében maximálisan érvényesüljön az esélyegyenlőségre és hátrányok csökkentésére való törekvés.

- A pedagógus értékelése pozitív megerősítést adjon, kerülje a sztereotípiákat, helyette a gyermekek konkrét jó cselekedetét, tettét emelje ki. Alkalmazzuk a differenciált, árnyalt értékelést (simogatás, tekintettartás, mosoly stb.).
- Olyan tanulási légkört teremtünk, melyben feloldódnak a szorongások, a megnyilatkozások természetesen legyenek a gyengébb képességűek esetében is.
- Lehetőséget kínálunk a gyermekek számára olyan szituációk átélésére, ahol megismerhetik a felfedezés, a kutatás örömeit.
- A nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, nyelvi nevelését, a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.
- A hazájukat elhagyni kényszerülő családok (migráns) gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, az interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmét.
- Erkölcsei nevelésük megalapozásaként tudatosuljanak bennük az alapvető együttélési normák.
- Feladatunk a különböző környezetből érkező gyermekek kultúrájának, szokásrendjének megismerése, elfogadása – lehetőleg harmonikus – beillesztése a csoport életébe. Elsődleges tere a játék.

A gyermek kiegyensúlyozott fejlődésének feltétele a nyugodt, biztonságos, derűs, szeretetteljes, befogadó, családi környezet, melyben az óvónő és a gyermek meghitt, bizalomteljes partnerkapcsolatban állnak egymással.

Kitűzött céljaink eléréséhez gyermekszerető, toleráns, nyitott rugalmas, igazságos, megfelelő szakértelemmel és egészséges humorérzéssel rendelkező, megújulni képes optimista óvónőkre van szükség.

III. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

III.1 Személyi feltételek

Az óvodában a nevelőmunka kulcs-szereplője az óvodapedagógus. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermek számára.

Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkájának hozzá kell járulnia az óvodai nevelés eredményességéhez.

Óvodánkban 5 óvodapedagógus, 2 dajka látja el a gyermekek gondozását, nevelését.

Az időszakos karbantartási és egyéb munkálatokat az önkormányzat karbantartói végzik el.

A BTMN gyermekek fejlesztését helyben fejlesztő végzi, az SNI ill. logopédiai fejlesztésre szoruló gyerekeket utazó szakemberek látják el.

III.2 Tárgyi feltételek

Az óvodának rendelkeznie kell a helyi pedagógiai program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel.

Az óvoda épületét, udvarát, berendezését oly módon kell kialakítani, hogy szolgálja a gyermekek biztonságát, kényelmét, megfeleljen testméreteiknek, biztosítsa egészségük megőrzését, fejlődését. Tegye lehetővé mozgás- és játékigényük kielégítését, és a gyermekeket harmóniát árasztó színekkel, formákkal, anyagokkal vegye körül. A tárgyi felszereléseket, amelyeket a gyermekek használnak, számukra hozzáférhető módon és a gyermekek biztonságára figyelemmel kell elhelyezni.

III.3. Az óvodai élet megszervezése

A gyermek egészséges fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket a megfelelő időtartamú párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek tervezésével, szervezésével.

A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek.

Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét. A napi- és hetirendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki.

Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését együttműködve a gondozást végző többi munkatárssal.

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző dokumentumok, továbbá az óvodapedagógusok által készített feljegyzések, dokumentumok is szolgálják. Az óvodai nevelés a helyi pedagógiai program alapján történik, és a gyermek neveléséhez szükséges a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg.

Az óvoda teljes nyitva tartási idejében a gyermekekkel történő foglalkozások mindegyikét óvodapedagógus irányítja.

IV. AZ ÓVODA KAPCSOLATAI

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való együttműködés. Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család teremt meg.

Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti az intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

Az óvoda kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt (bölcsődék és egyéb szociális intézmények), az óvodai élet során (pedagógiai szakszolgálat intézményei, gyermekjóléti szolgálatok, gyermekotthonok, egészségügyi, illetve közművelődési intézmények) és az óvodai élet után (iskolák) meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükséglethez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda legyen nyitott és kezdeményező.

Az etnikumhoz tartozó gyermekeket is nevelő óvoda kapcsolatot tart az érintett nemzetiségi önkormányzatokkal, szervezetekkel.

Lehetőség szerint, óvodánk kapcsolattépítésre törekszik, a Kárpát- medence magyar nyelvű intézményeivel.

A családdal

Nevelésünk csak akkor lesz eredményes, ha a családi nevelésre alapozva, azzal együtt, azt kiegészítve valósul meg.

Az együttműködés egyenrangú nevelőtársi viszonyban, jó partnerkapcsolatban valósulhat meg. Alapja a kölcsönös bizalom és segítségnyújtás. Nyitottak vagyunk a szülők és a nevelést segítő partnerek (családgondozó, védőnő, egyéni vállalkozók stb.) által szervezett programokon való aktív részvételre.

A szülőket folyamatosan tájékoztatni kell gyermekük fejlődéséről.

Ahhoz, hogy minél realisabb legyen ez a kép, sokoldalú kapcsolattartásra van szükség, hogy az óvodai élet egészébe betekintést nyerjenek.

A gyermekek fogadása, beszoktatása folyamatosan történik, a gyermekek egyéni érzékenységtől függő személyi, emocionális, környezeti feltételek között.

Családlátogatásra első ízben a gyermekek beíratása után kerül sor. Jó alkalom arra, hogy megismerkedjünk a gyermekkel, a családdal és a környezettel, ahol él. A későbbiekben szükség szerint végzünk családlátogatásokat.

A nyílt napok alatt a szülő tájékozódhat az óvodában folyó munkáról és gyermeke közösségben való magatartásáról.

Szülői értekezletet évente három alkalommal tartunk. Tájékoztatást adunk munkánkról, az egyén és a csoport fejlődéséről.

A szülők folyamatos tájékoztatása kellő pedagógiai kulturáltsággal történik - jellemezze a tárgyilagosság, tapintat, diszkréció.

Fogadóórát előzetes megbeszélés után úgy tartunk, hogy az az óvónők pedagógiai munkáját ne zavarja.

Faliújságról tájékozódhatnak az óvodai élet aktuális eseményeiről.

A Szülői Munkaközösség minden év szeptemberében szerveződik, segíti az óvodai munkát, a családdal való harmonikus kapcsolat kialakítását és fenntartását.

Segítenek az óvoda rendezvényeinek megszervezésében és lebonyolításában.

Intézményekkel:

- **Fenntartó: Somogyszob Községi Önkormányzat**

A szakmai önállóság megtartása mellett a fenntartó meghatározza, irányítja és koordinálja az intézmény munkáját. Feladata: az intézménnyel együtt megteremteni az óvodai nevelés feltételeit. A Möt. 41.§ (6) bekezdése alapján feladat-ellátási megállapodással átvállalja **Bolhás** és **Kaszó** települési önkormányzatoknak, a Möt. 13.§ (1) bekezdés 6) pontjában meghatározott óvodai ellátását, mint helyben biztosítandó közfeladatot.

- **Általános iskola**

A folyamatos és jó nevelőtársi viszony alapozza meg az óvodából az iskolába való átmenet zökkenőmentességét.

Az alsó tagozatos nevelők igény szerint eljönnek a nagycsoportba játékot és egy kötelező foglalkozást megtekinteni.

Az óvónők tanórán figyelik meg a gyermekek viselkedését, beilleszkedését.

Az ezt követő megbeszélésen a látottak kiértékelésén túl tájékoztatjuk egymást a munkánkat érintő változásokról.

A leendő első osztályos tanítónő az óvodában ismerkedik a gyerekekkel és májusban a nagycsoportosok szülői értekezletén tájékoztatja a szülőket az iskolai munkáról és a szükséges eszközökről.

A nagycsoportosok ellátogatnak az első osztályba és a napközibe, a tanítónő bevonja őket az órán folyó munkába.

Kölcsönösen részt veszünk egymás rendezvényein.

- **Somogy Megyei Pedagógiai Szakszolgálat**

- **Nagyatádi Tagintézmény**
- **Szakértői Bizottság Kaposvár**

Nevelési tanácsadás, logopédiai fejlesztés, pszichológiai, iskolaérettségi, részképesség fejlettségi vizsgálatok, szakvélemények kiállítása, stb.

- **Duráczky József Óvoda, Általános Iskola, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény és Kollégium**

Sajátos nevelési igényű óvodásaink fejlesztéséhez utazó gyógypedagógus segítségét kell kérnünk.

- **Somogyszob Községi Roma Nemzetiségi Önkormányzat**

Az Együttműködési megállapodás szerint.

- **Nagyatádi Kulturális Központ**

A programok egyeztetésén túl rendszeresen ellátogatunk színházba, kiállításokra stb.

- **Egészségügyi szolgálat**

Az orvossal és a védőnővel folyamatos kapcsolatot tartunk, hogy megvalósítsuk egyik fő feladatunkat, az egészséges életmódra nevelést. A védőnő évente többször ellátogat óvodánkba, és elvégzi a gyermekek higiéniai szűrését. Évente fogászati szűrővizsgálaton vesznek részt óvodásaink.

- **Család és Gyermejjóléti Szolgálat**

Kapcsolattartásunk a helyi vezetővel folyamatos, rendszeresen szervezünk közös programokat. Az időszakonkénti esetmegbeszéléseken, esetkonferenciákon, valamint az évente szervezett települési tanácskozáson a GYIV-felelős részt vesz.

- **Egyházak**

Intézményünkben – igény szerint – lehetőséget biztosítunk hitoktatásra.

- **Civil szervezetek**

A kisgyermek korosztályt is érintő rendezvényeiken igény szerint részt veszünk: felkérésre játszóházat tartunk, vagy műsorral mutatkozunk be (pl. Vilma Háza Alapítvány, Polgári Kör).

V. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

Az Óvodai nevelés országos alapprogramja alapján az óvodai nevelés feladatai az óvodás korú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése:

- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés és a szocializáció biztosítása,
- az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

E feladatok alapján építettük fel helyi programunkat.

V.1. Az egészséges életmód alakítása

A gyermeki szokások alakításához nélkülözhetetlen a felnőtt gondoskodó, simogató szeretete, az érzelmi biztonság megléte.

Célja, feladatai:

A gyermekekben alapozódnak azok az egészség- és testkultúra szokások, illetve azon magatartáskészségek, amelyek az egészséges életvitelhez és egészség megőrzéséhez szükségesek. Cselekvéssorok mindennapi ismétlődése során alakuljanak ki az egészséges életmódbeli jártasságok és készségek. E szokásrendszer a gyermekek számára igénnyé váljon. Törekszünk a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet kialakítására, a betegségmegelőzés, és az egészségmegőrzés szokásainak alakítására. Fontosnak tartjuk a környezettudatos magatartás kialakítását, a környezet védelméhez és megóvásához, a fenntarthatóságához kapcsolódó szokások kialakítását. Megfelelő szakemberek bevonásával igyekszünk megvalósítani a prevenció és korrekció, testi, lelki nevelési feladatok ellátását.

A fejlesztés tartalma

A helyi adottságok hátrányai mellett is törekszünk arra, hogy elegendő időt biztosítsunk a különböző tevékenységek elvégzésére. A napirend kialakításának egyik fontos

szempontja a csoportok egymáshoz való alkalmazkodásának időrendi egyeztetése. A gyermekek jó közérzete érdekében az óvónő odafigyel a testi szükségletek kielégítésére.

A speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi-lelki nevelési feladatok ellátására helyet biztosítunk (hitoktatás, gyógytestnevelés, logopédia, fejlesztő foglalkoztatás).

Étkezés

Az élelmezésvezető úgy állítja össze a gyermekek étrendjét, hogy kellően változatos és megfelelő tápanyag összetételű legyen. Különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlenzsír- tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése.

Szívesen fogadjuk továbbra is a szülők támogatását az étrend változatosabbá tételében (gyümölcsök, zöldségek).

A kapott anyagból a gyerekekkel közösen készítünk gyümölcs- és zöldségtálakat, ráirányítjuk a szülők figyelmét is az egészséges táplálkozásra, a rágás fontosságára.

Gondoskodunk a napi szükséges folyadék bevitelről.

Figyelmet fordítunk az ételek gusztusos tálalására.

Igényük legyen az esztétikus terítésre és a kulturált étkezési szokások betartására.

A terítés módjával is emeljük az ünnepek hangulatát.

Testápolás, tisztálkodás

A testápolás segítse kialakítani a gyermekek tisztaságigényét, egészségügyi szokásainak megalapozását.

A fokozatosság elvének betartásával törekszünk arra, hogy a gyerekek egyre önállóbban vegyenek részt a folyamatban.

Öltözködés

A szülők figyelmét ráirányítjuk a helyes, célszerű, praktikus öltözködés fontosságára, amely kényelmes és nem zavarja mozgásában a gyermeket.

A réteges öltözködés elősegíti a hőmérséklet változásaihoz való alkalmazkodást.

Egészségügyi szempontból szükséges: a kényelmes váltócipő, mely jól tartja a lábat, pizsama a nyugodt pihenéshez, 1 munkásruha a kiránduláshoz, váltóruha szükség szerint. Az

öltözőhelyiségek szűkössége miatt fokozott figyelmet kell fordítanunk a szokás- és szabályalakításra.

Mozgás

A mozgás belső igény, ami egyénileg eltérő, élmény a gyermekek számára, amit felszabadultan, szívesen végeznek.

Lehetőséget biztosítunk a változatos, szabad mozgásra a körülményeket, az óvoda adottságait figyelembe véve egész nap.

Túrákat és kirándulásokat szervezünk ismereteik bővítése céljából, melyek együttes élményt is jelentenek.

Edzés

Az edzéssel érjük el, hogy növekedjék a gyermekek ellenálló képessége, szervezetük jobban alkalmazkodjon az időjárás változásaihoz.

Minden évszakban minél több időt töltsenek a szabadban.

Pihenés

A gyermek napjainak nagy részét az óvodában tölti, ezért szükséges, hogy alvásigényének bizonyos hányadát itt elégítse ki.

Lehetőségeinkhez mérten igyekszünk megteremteni a nyugodt pihenés feltételeit (friss levegő, kényelmes hálóruha stb.).

A gyermekek egyéni igényeit nem tudjuk figyelembe venni a helyi körülmények miatt.

A fejlődés várható eredménye

Kiscsoportos korban

- Az étkezés ideje alatt a helyükön maradnak.
- A kanalat és a villát önállóan, rendeltetésszerűen használják.
- Jelzik, ha kérnek még az ételből.

- Kis segítséggel végzik a testápolási teendőket (WC használat, mosdás, törülközés, fogmosás, fésülködés)
- Próbálkoznak a zsebkendő és a WC papír használatával.
- Ismerik ruháiknak helyét.
- Megismerik az udvari játékok balesetmentes használatát.
- Segítséggel öltözködnek.

Középső csoportos korban

- Helyes testtartással étkeznek, ügyelnek környezetük rendjére.
- Próbálkoznak a helyes evőeszközfogással (kanál, villa).
- Cukott szájjal rágnak, szükség esetén használják a szalvétát.
- Önállóan öntenek a kancsóból.
- A felnőtt jelenléte mellett önállóan végzik a testápolási teendőket.
- Igény szerinti segítséggel használják a papírzsebkendőt, WC papírt.
- Kis segítséggel öltözködnek.
- Próbálkoznak a kötéssel.
- Vigyáznak önmaguk és társaik testi épségére.
- Segítenek a környezet rendjének helyreállításában.

Nagy csoportos korban

- Helyes eszköz használatával (kés is) kulturáltan étkeznek.
- Önállóan tisztálkodnak és öltözködnek.
- Önállóan használják zsebkendőjüket és a WC papírt.
- Önállóan fésülködnek (a hosszú hajúaknak igény szerint segítséget nyújtunk).
- Alaposan és megfelelő technikával mosnak fogat.
- Környezetük rendben tartásában aktívan vesznek részt.

V.2. Érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés és a szocializáció biztosítása

A közösségi nevelés a nevelőmunka lényege, annak folyamatát áthatja, meghatározza.

Jelentősége minden életkorban azonos, segíti, serkenti a szocializációt.

A kisgyermek a gyermekközösségen belül éli a maga életét. A gyermekek igénylik társaikat, játékuk, egyéb tevékenységük társak nélkül elképzelhetetlen.

A magatartási normákat csak közösségen belül sajátíthatják el, nyugodt és derűs környezetben.

Célja, feladatai

Az óvodába lépéstől érzelmi biztonságot nyújtó, nyugodt, szeretetteljes, családi légkör megteremtése.

A gyermek nyitottságára építve az óvoda segítse elő, hogy a gyermek tudjon rácsodálkozni a természetben és az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, tisztelje és becsülje azt. Ismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a szülőföldhöz való kötődés alapja. A gyermeki magatartás alakulása szempontjából modell értékű az óvodapedagógus és az óvoda más dolgozóinak kommunikációja, bánásmódja és viselkedése.

A pedagógus adjon teret a gyermek önérvényesítő törekvéseinek és önkifejezésének. A gyermeki személyiség fejlődésben a szokás- és normarendszer megalapozása hangsúlyos szerepet kap.

A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, érzékszervi sérült, enyhén értelmi fogyatékos, hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, az elhanyagolt, valamint a kiemelkedő képességű gyermekek nevelése speciális ismereteket, sajátos törődést igényel, szükség esetén megfelelő szakemberek (pszichológus, logopédus, fejlesztőpedagógus, szurdopedagógus, stb.) közreműködésével.

Az együttélés során tanulják meg elfogadni a másságot, toleránsak legyenek egymás iránt.

Az egyéni és szociális nevelés célja a gyermekek egyéni tulajdonságainak, érdekeinek, képességeinek kibontakoztatása, fejlesztése.

Biztonságérzet megalapozásával az önbizalom erősítése.

Társaikkal és a felnőttekkel való pozitív kapcsolat kialakítása.

Befogadás - beszoktatás

A gyermek 3 éves korában ismeretlen, számára új élethelyzetbe kerül, ezért nagyfokú türelmet, gyöngédséget és megértést kíván befogadása a gyermekközösségbe.

A leglényegesebb, hogy az óvónő biztos bázis legyen a gyermekek számára, hisz őket még érzelmeik irányítják.

Óvodába érkezés előtt az óvónő ellátogat a családhoz, megismeri életkörülményeiket.

A befogadás a szülők bevonásával folyamatosan és fokozatosan zajlik, egyéni igényekhez igazodva. A közös kezdés jó alapja lehet a későbbi folyamatos, őszinte együttműködésnek.

Kedves tárgyaikat behozhatják, melyek érzelmi biztonságot nyújtanak számukra.

A befogadás ideje alatt mindkét óvónő egyaránt segíti a gyermekek beilleszkedését.

Az otthonosság megteremtése

A közösségi élet színterét, ahol a gyerekek élete zajlik: a csoportszobát, a helyiségeket: mosdó, öltöző, udvar, az óvónő tegye otthonossá, barátságossá.

Saját csoportjukban, de a későbbiekben az óvoda épületében is érezzék otthon magukat.

A dekoráció, berendezés tükrözi az óvónő egyéni ízlését, de mindenképp legyen összhangban az óvoda környezetével.

Lehetőséget adunk arra, hogy a gyerekek ötletei, elképzelései is érvényesülhessenek.

Legyen minden csoportnak hagyománya, szokása, szimbóluma, sajátos légköre, mely elősegíti, mélyíti a gyerekek összetartozását.

A csoportban legyenek kis kuckók, zugok, sarkok, ahová a gyerekek "elbújhatnak", egyedül lehetnek.

Minden gyermeknek legyen saját doboza, melyben személyes holmiját tarthatja.

Óvodai életünk szervezése során sokféle közös tevékenységet biztosítunk, amely a gyermekekben élménnyé válhat.

A közösségi nevelés és a szocializáció folyamatában fejlődik éntudatuk, erkölcsi és akarati tulajdonságaik.

A különleges gondozást, bánásmódot igénylő gyermekekhez fokozott szeretettel és megkülönböztetett figyelemmel viszonyul a pedagógus, példát adva ezzel a másság elfogadásához.

Napi életszervezésünk fő jellemzői:

A napirend összeállítása nagy nehézségekbe ütközik, mert szinte percnyi pontossággal tervezni kell.

Óvodánk 6:30-tól 17:00 óráig tart nyitva.

6:30 - 7:00	A gyermekek fogadása összevontan.
7:00 - 8:30	Szabad játék, kötetlen tevékenységek.
8:30 - 9:30	Gondozási teendők, tízórai.
9:30 - 11:15	Kötetlen és/vagy kötött foglalkozások, játék a teremben és a szabadban.
11:15 - 11:30	Mozgásos percek
11:30 - 12:30	Gondozási teendők, ebéd, készülődés a pihenéshez.
12:30 - 14:30	Pihenés.
14:30 - 14:15	Gondozási teendők, uzsonna.
15:15 - 17:00	Szabad játék, kötetlen tevékenységek udvaron vagy teremben.

A fenti időbeosztás csak hozzávetőleges. Minden tanévkezdés szervezési feladata a pontos, összehangolt napirend kialakítása, melyet minden tanévben a csoportnaplóban rögzítünk.

A fejlődés várható eredménye

Kiscsoportos korban

- Szívesen járnak óvodába.
- Beilleszkednek csoportjuk mindennapjaiba.
- Ismerik társaikat és a velük foglalkozó felnőtteket.
- Kezdenek kialakulni a baráti kapcsolatok.
- Gondjaikkal bátran fordulnak a felnőttekhez.

Középső csoportos korban

- A megismert szokásrendszert alkalmazzák.

- Érkezéskor és távozáskor köszönnek.
- Érdeklődnek hiányzó társaik iránt.
- Otthon érzik magukat az óvodában.
- Szívesen folytatnak közös tevékenységet.
- Keresik más csoportba járó gyerekek társaságát is.
- Próbálják konfliktusaikat önállóan megoldani.

Nagycsoportos korban

- Kialakult a csapatszellem, szívesen végeznek közös tevékenységet.
- Önként segítenek egymásnak és az arra rászorulóknak.
- Alkalmazkodnak egymáshoz.
- Örülnek egymás sikereinek.
- Betartják és betartatják egymással a szabályokat.
- Önállóan megoldják a konfliktushelyzeteket.
- Értik környezetük metakommunikációs jelzéseit.
- Végighallgatják egymást.
- Szociálisan éretté válnak az iskolába lépésre.

V.3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

V.3.1. Anyanyelvi nevelés

Óvodánkban a nevelés nyelve a magyar.

Az anyanyelvi nevelés valamennyi óvodai tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása – beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel (a javítgatás elkerülésével) – az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének

fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.

„Minden nemzetnek fő kincse a nyelve. Bármit elvesz(i)thet visszaszerezheti, de ha nyelvét elveszti, Isten se adja vissza többé.”

(Gárdonyi Géza)

Az anyanyelv áthatja életünket, a nevelés egész folyamatának szerves része, a szociális kapcsolatok kialakításának, valamint az emberek közötti kommunikációnak legfontosabb eszköze.

Célja, feladatai:

Az óvodai anyanyelvi nevelés komplex folyamat, mely az óvodai élet minden mozzanatában részt vesz, a tevékenységekkel összefonódva jelenik meg. Feladata, hogy szeretetteljes, derűs légkörben segítse a gyermek önbizalmának, kapcsolatteremtő beszédkészségének fejlődését, megalapozza a zökkenőmentes iskolai tanulás megkezdését.

A nevelésnek, így az anyanyelvi nevelésnek is a család a legfőbb színtere, annak nyelvi kultúrája határozza meg a gyermek beszédét. Nélkülözhetetlen tehát a gyermek otthoni nyelvi környezetének ismerete, s a szülők is ismerkedjenek meg az óvodai anyanyelvi nevelés céljaival. Az óvónő irányítsa rá figyelmüket, hogy a beszélgetéssel kísért tevékenységek pozitívan hatnak a gyermek értelmi és érzelmi fejlődésére, erősítik a szülő-gyermek kapcsolatot.

Az óvónő beszédpéldája hat a gyerekekre, szülőre, munkatársakra egyaránt, ezért fontos, hogy az mintaszerű, tiszta, érthető, egyszerű és világos legyen.

A dajkával együtt ügyeljen beszédének stílusára, dinamikájára, a hanglejtés és a hangsúly helyes alkalmazására.

A nap folyamán - de különösen a játékban - bármikor adódhat lehetőség a beszélgetésre, a differenciált fejlesztésre. A beszélgetés, beszélni hagyás közben alakul a gyermek beszédfejlődése, önuralma. Ügyeljen arra, hogy a gyermekben felmerülő kérdések ne maradjanak megválaszolatlanul. A gyermekek anyanyelvi fejlődését folyamatosan kísérelje figyelemmel, segítse tapintatosan a beszédhibás gyerekeket, szükség esetén irányítsa szakemberhez. Legyen figyelemmel a gátlásos gyermekekre, dicsérettel serkentsen őket a beszédre. Kezdeményezzen meghitt beszélgetéseket egy-egy gyermekkel (pl. az elalvás előtti

percekben), amikor csak rá figyel, csak ő a fontos - ezzel is erősítve önbizalmát. Szoktassa őket a képeskönyvek szeretetére, megbecsülésére, hiszen általuk nemcsak irodalmi, esztétikai élményekhez juthatnak, hanem ismereteik is bővülnek.

Nyelvi játékokkal, találós kérdésekkel, szólásokkal, közmondásokkal, népi rigmusokkal is ismertesse meg csoportját, ezzel az anyanyelvi fejlesztésen túl nagyban hozzájárul hagyományaink ápolásához, nemzeti értékeink megőrzéséhez.

V.3.2. Értelmi fejlesztés és nevelés

Az óvodai nevelés a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára - mint életkori sajátosságra - valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosítson a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

Az értelmi nevelés további feladatai: egyrészt a gyermek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, figyelem, képzelet, gondolkodás) és a kreativitás fejlesztése.

„Minden ismeret kútfeje a tapasztalás.”

(Kölcsey Ferenc)

A gyermek tapasztalás útján - érzékszervein keresztül - ismeri meg a környező világot.

Minden gyermekben él a megismerési vágy, amelyre fejlesztő munkánk során támaszkodhatunk.

Célunk, hogy a gyermek a tanulás folyamatában is örömmel és önként vegyen részt. Képességeinek megfelelő feladatok adásával juttassuk el az önmagához viszonyított legmagasabb szintre.

A gondolkodás a megismerés, tapasztalás során a szemléletes cselekvő gondolkodáson keresztül jut el a képszerű szemléletes gondolkodás szintjére, majd pedig kialakulnak a fogalmi gondolkodás csírái.

Az óvodai élet során szerzett tapasztalatok alapot képeznek, hatással lesznek az iskolai tanulásra.

A szervezett foglalkozásokat évszakokhoz és az aktualitáshoz igazodva tervezzük a csoportnaplóban, megvalósítása játékba ágyazódva rugalmasan történik. Kivétel ez alól a mozgás, mindennapos mese, ének, zene, énekes játék, gyermektánc.

VI. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI

VI.1. A játék

„Mindenek felett játszódjék és nőjön a gyermek: a szüntelen való tanítás elnyomja a növés erejét, s az eszet, mint az országút, olyan meddővé teszi.”

(Bolyai Farkas)

A játék az óvodáskorú gyermek alapvető szükséglete és legfőbb tevékenysége, mindennapjainak szerves része. A játék örömforrás. Önmagáért való: maga a cselekvés motiválja. "A játék a gyermek legbölcsebb tanítója. Azt fejleszti a gyermekben, ami a legfontosabb, azaz a személyiségét és annak minden megnyilvánulását. Hatására megváltozik a gyermek értelmi, érzelmi, akarati élete és képzeletének világa." (Keresztúri Ferencné)

A játék a valóság szubjektív tükröződése, a gyermek érzelmeinek, vágyainak önkifejezése, fejlettségének legjobb mutatója. Játék közben jönnek létre a gyermek gondolkodási tevékenységének első formái, bővül szóincse, fejlődik beszéde, utánzó készsége, emlékezete, fantáziája, gazdagodik érzélemvilága, erősödik akarata, kitartása, alakul szabálytudata. Általa fejlődik a mozgás - különös tekintettel a finommotorikára -, a figyelem, a megfigyelő képesség.

Segíti a kívánatos viselkedési normák alakulását, ráébreszt az egymáshoz való kölcsönös alkalmazkodás szükségességére.

Mivel az óvodások legtöbb játéka közösségi játék, megtanít az együttműködésre, a konfliktusok önálló megoldására. Formálja tehát a gyermek szociális magatartását. Az együttes játékban játékhagyományok jönnek létre, melyek elvezetnek a közösségi érzés, a közösségi élet pozitív alakulásához.

A kisgyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában is a felnőtt – szülő és az óvodapedagógus, dajka. Utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítővé, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad. A felnőtt jelenléte teszi lehetővé a gyerekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is.

A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az indirekt irányítás felelősségét. Az óvodában fontos a szabad játék túlsúlyának érvényesülése.

Varga Domokos így ír „Kölyökkóstolgotó” című könyvében: „Minden jó játék valami módon az életre készít fel: olyan képességeket fejleszt a gyerekekben, amiknek esetleg vén koráig hasznát veheti.

Az építőköcskák rakosgatása is kellő figyelmet, ügyességet kíván tőle, hát még ha kártyavárat emel egyre feljebb! A malmozáshoz is össze kell szednie különben könnyen elkószáló gondolatait, de a sakkozáshoz még inkább, ha nem akar ostobán elnézni valamit. A fogócska, az ipiapacs és egyéb szaladgáló játékok gyors lábakat kívánnak, sokszor azonban cseles észjárást is. És így tovább, de ami a legfontosabb a jövőt illetően: minden játék megköveteli a testi vagy szellemi nekirugaszkodást, a győzelmi vágyat s vele együtt azt is, hogy semmiféle vereséget ne fogadjunk el véglegesnek. Fordulhat a kocka, aki most alul van, még felülkerekedhet.”

A játék feltételei

A játék a valóságból táplálkozik, a gyermek benne éli újra és dolgozza fel élményeit. Témájának gazdagsága függ a gyermek tapasztalataitól, ismereteitől. Egyéni élményeit az óvoda otthoni környezetéből hozza magával. Ezek különbözőségei a családi háttér különbségeiből fakadnak. A közös élmények: a közös tapasztalatszerzés, kirándulások, megfigyelések eredményei. Fontos tehát, hogy bőséges, de mértékletes élménylehetőséget teremtsünk gyermekeink számára.

Nyugodt, biztonságos léggkörben szabadon, mind több önállósággal szervezik meg játékaikat. Az óvónő akkor avatkozzék csak be, ha a gyermekek egymást zavarják, testi épségük veszélybe kerül, vagy nem képesek a konfliktusok önálló megoldására. Szükség esetén segítse őket technikai tanácsokkal.

A játék helye maga a csoportszoba, az udvar vagy éppen ahol a gyermekek tartózkodnak. Szükség van ezen belül állandó és ideiglenes játszóhelyek kialakítására, pl. barkácsoláshoz, dramatizáláshoz, ábrázoló tevékenységhez, építő és egyéb játékokhoz, Figyelembe kell venni a különböző korcsoportok eltérő játékszokásait is. A terem át- és visszarendezésében bátran hagyatkozhatunk a gyermekek önállóságára és segítőkészségére.

Biztosítsunk a játékokra elegendő időt! Legyen lehetőségük a megkezdett játékot folytatni - akár több napon keresztül is - addig, amíg az számukra örömet nyújt. Kerüljük a játékidő indokolatlan megszakítását.

A játék eszközeit igényesen válogassuk! Esztétikusak, könnyen tisztíthatók és biztonságosak legyenek. Igazodjanak a gyermekek életkorához, segítsék sokoldalú fejlődésüket.

Különböző anyagból készüljenek. Készíthessenek a gyermekek maguk is eszközöket, így tartalmasabbá válik játékuk.

Játékfajták

Gyakorlójáték

Az életkori sajátosságokkal együtt jár, hogy a gyerek egyre újabb és újabb funkciók gyakorlását igényli. A gesztusoknak, mozgásoknak, szavaknak a szabályos megismétlése, a ritmusosság örömet okoz, spontán kialakuló szabály szerint megy végbe. A gyakorlójátékban nagy szerepe van a "magam csinálom", "már tudom" motívumainak, ezért ez az énefejlődésnek fontos tényezője. A gyakorlójáték során szerzett információk, az érlelődő funkciók képessé teszik a gyermeket újabb információk befogadására. A tevékenység során az ismétlések hatására, különböző képességeiket gyakorolják. Eközben tapasztalatot szereznek a felhasznált anyagok, eszközök tulajdonságairól, a tárgyak egymáshoz és a környezetéhez való viszonyáról.

A gyakorlójáték lehet

- a mozgást gyakorló játékok,
- a játékszerek és eszközök rakosgatása,
- a hang és beszéd játékos gyakorlása,
- játék különböző anyagokkal.

A hang és beszéd játékos utánzásakor a szöveg tartalma lényegtelen. Minél több beszédet hall a gyermek maga körül, annál hamarabb és többet játszik majd a hangokkal, szavakkal, közben fejlődik beszédkészsége, gyakorolja a nyelvben előforduló hangok tiszta ejtését, helyes hangsúlyát, dallamának szépségét, ritmusát.

Néha kapcsolódjunk be játékukba és halandzsára halandzsával feleljünk. Derűs légkörben fogékonyabbak a gyermekek minden új befogadására. Sok humoros népi mondókánk

van, amit szívesen mondogatnak. A modern gyermekköltészet népi ihletésű versei is sok segítséget nyújtanak munkánkhoz.

A szövegek mondásához sokszor mozgás is járul. A mozgás önként vállalt, mindig ugyanolyan formában gyakorolja a gyermek, többnyire maga alkotta szabály szerint. Az általuk felállított szabály nehezítésével még érdekesebbé tehetjük játékukat. A szabályok nehezítése fokozza a játék feszültségét, problémát old meg, mozgásigényüket kielégíthetik, gyakorolják az együttműködést, alkalmazkodást. A jó játékban alakulnak társas kapcsolataik.

A gyakorlójátékok közül a manipulációs játékoknak van a legnagyobb jelentőségük. A manipulálással egy sor műveletet tanul meg a gyermek: fogni, emelni, letenni, összeilleszteni, dobni, gurítani, önteni, nyomni, csúsztatni, lökni stb.

Mindettől keze ügyesedik, ugyanakkor megismeri az anyagok, tárgyak tulajdonságait, halmazállapotait, egymáshoz való relációikat, mennyiségüket, nagyságukat stb.

Befolyásolja a gyermek egyéniségének alakulását a sikerélmény, mely megelégedéssel tölti el a gyermeket, erősíti önbizalmát, mindig bonyolultabb feladatokra mer vállalkozni.

Gyakorlójáték az 5-6-7 éves gyerekeknél a konstrukciós vagy szerepjáték részmozzanatként, valamint a mozgásos játék néhány formájában, pl. labdázás, szökdelés ugrókötéllal stb. van jelen.

Építő, konstrukciós játék

Legfőbb értéke a kreativitásra nevelés. Velejárói a megfigyelés, emlékezés, a képzelet, a problémamegoldás, az esztétikai érzék és a manualitás fejlesztése.

Konstrukciós játékokra jellemző a formagazdagság. Ehhez biztosítjuk a korosztálynak megfelelő játékszereket, anyagokat és az eszközhasználat folytonosságát.

Az óvodáskor végén alkotásaikat már önállóan, egyéni ötleteik alapján hozzák létre. A konstrukciós játékhoz kapcsolódva jelenik meg a barkácsolás. A barkácsolás igénye akkor jelentkezik, amikor a játékukhoz új eszközre van szükség. Eleinte az óvónő készíti a kellékeket, később a gyerekek aktív bevonásával készülnek. Átélik az "én készítettem" alkotásörömét. Közben megismerik az anyagok tulajdonságait, megtanulnak különböző anyagokkal bánni.

Szerepjáték

A gyakorlójáték keretei között fokozatosan bontakozik ki a szerepjáték. Ez már egyfajta önállóságot mutat. Minden gyerek késztetést érez arra, hogy azt csinálja, amit a felnőttek, de ezt a valóságban nem teheti, ezért eljátssza.

Kiemelnek egy-egy mozzanatot, szerepeket vállalnak, képzeletük segítségével a felnőttek által használt tárgyakat játékeszközökkel helyettesítik.

A játék során életük kellemes mozzanatait újra átélhetik, kielégítetlen vágyaik beteljesülhetnek, félelmeik, szorongásaik, sérelmeik oldódhatnak, agresszióik, haragjuk szocializált formát nyerhetnek, újonnan szerzett ismereteiket élethelyzetek megteremtésével, újraalkotásával alkalmazhatják.

A szerepjáték lényeges sajátossága az utánzás. Reprodukálják fantáziájuk segítségével a valóságos élet mozzanatait.

3-4 éves korban jól érzik magukat társaik között, szívesen játszanak egyedül vagy kisebb csoportokban. Megkeresik játékukhoz a játékeszközöket, vigyáznak rájuk. Egyszerű cselekvésekből álló szerepjátékot kezdeményeznek. Megtalálható a papás-mamás játék, fodrászos, orvosos, boltos stb.

Szerepeket vállalnak, 4-5 éves korban a gyakori szerepcserét felváltja a szerephez való kötődés. Erősödik bennük a közösségi érzés, rájönnek, hogy a jó játék elképzelhetetlen társaik részvétele nélkül. Szem előtt kell tartaniuk egymás érdekeit, az együttélés szabályainak elfogadásával. Az erőszakos követelődzés, önzés a játékból való kizáráshoz vezethet.

Az ízléses, szép játékszer kialakítja bennük a játékszerek megbecsülését, formálja esztétikai érzéküket. Játékuk fegyelmezettebb mozgást, udvariasabb, tapintatosabb viselkedést követel. A beszédfejlődésben változások következnek be. Javítják egymás beszédét, új fogalmakkal ismerkednek. A többször hallott helyes kifejezéseket idővel felhasználják játékukban.

5-6-7 éves korban alkalmazkodnak a játék szabályaihoz. Képesek a szerepek elosztására, a kedvezőtlenebb szerepeket is elvállalják. Élményeiket, ismereteiket felhasználják játékukban. Átvessznek egymástól viselkedésmódokat, tudást, ismereteket.

Dramatizálás, bábozás

Szerepjátékukat gazdagítja, ha irodalmi élményeiket kötetlen módon dramatizálják. A meseélmény többoldalú örömszerzés számukra. Gondoskodunk különböző eszközökről, jelmezekről, melyek a megjelenítést elősegítik.

Szabályjáték

Játékok, melyek meghatározott szabályok szerint folynak. A szabályjátéknak lényeges személyiségformáló értéke van: növeli az akaraterőt, az önfegyelmet, csapatjátékban megerősíti a társas kapcsolatokat, az összetartozás érzését.

A szabályok egy részét a gyermekek fogalmazzák meg. Ilyenek a különböző verseny, fogócska vagy egyéb mozgásos, ügyességet igénylő játékok. A szabályokat önként vállalják, aki a szabály ellen vét, azt a játékból kizárják.

Tartalmuk szerint két nagy csoportra oszthatjuk:

- értelemfejlesztő
- mozgásos játékokra

Az **értelemfejlesztő** játékok didaktikai célja a megfigyelés, a gondolkodás fejlesztése. Ismerjenek meg különféle társasjátékokat, nyelvi játékokat.

Mozgásos szabályjátékokhoz tartoznak a testnevelési játékok, dalos és mondókás népi játékok (fogócskák, bújócskák, körjátékok, labdajátékok, mozgásos versenyjátékok stb.)

A szabályjáték kiválasztásánál figyelembe kell venni a gyerekek kívánságait, fejlettségét.

3-4 éves korban csak egyszerű játékokat ismertetünk meg a gyerekekkel, melyek nem igényelnek különösebb fegyelmezettséget, kötöttséget.

4-5 éves korban alakul szabálytudatuk és az annak megfelelő magatartás készsége és képessége.

5-6-7 éves korban a résztvevők viseljék el a kudarcot, a győzelmet kulturáltan fogadják.

Legyenek tekintettel társaikra. Csapatjátékukban az egyéni teljesítményeket hozzák összhangba a csapat teljesítményével.

Versenyjáték közben drukkoljanak egymásnak, alkalmazkodjanak a szabályokhoz, figyelmeztessék egymást annak betartására.

Óvják egymás testi épségét.

VI.2. Verselés, mesélés

„A mesélés, a verselés az anyanyelvi nevelés legfontosabb területe és módszere. Az irodalmi nevelés vezeti el a kisgyermeket a szépirodalmi élményhez.”

(Az óvodai nevelés programja 1989.)

Célja, feladatai:

A mesélés, verselés megszerettetése által irodalmi élmények iránti igény ébresztése, a gyermekek érzelmi, értelmi és etikai fejlődésének biztosítása az irodalom eszközeivel. A mese sajátos eszközeivel feltárja a gyermek előtt a külvilág, és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat. Az irodalom *„Beszélni és cselekedni tanít bennünket. Beszélni pontosan olyan értelemben, mint az édesanyánk. Csak még türelmesebben és fáradhatatlanabban.”* (Illyés Gyula)

A foglalkozások tartalma:

Az óvónő feladata, hogy nyelvileg tiszta, művészi értékű irodalmi anyagból válogatva állítsa össze repertoárját, melyben a népköltészeti alkotások hangsúlyozottan, ezen kívül a klasszikus és kortárs művek is szerepelnek.

„A gyermek számára a legegészségesebb táplálék a mese, ez számára a kenyeret jelenti.” - írja Csukovszkij. A népmese erkölcsi tartalommal bír - a jó győz a gonosz felett -, oldja a szorongást, belső képteremtésre tanít, ami az olvasóvá válás alapvető feltétele. A népmesék (állatmesék, novellamesék, tréfás és tündérmesék) mellett kapjanak helyet klasszikus és mai magyar íróink meséi, elbeszélései is.

Az anyag gerincét a népi hagyományokat felelevenítő mondókák, népmesék, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi képezik. Ezek nagy része eljátszható, mozgással kísérhető (testrészekről szóló, simogató, csiklandozó játékok, mozgásfejlesztést segítő mondókák, naphívogatók, állatcsalogatók stb.).

A falunkban vagy környékén gyűjtött, esetleg ma is élő népköltészeti alkotásokat az óvónő építse be a foglalkozások anyagába, tovább éltetve ezzel szűkebb hazánk: Somogyország hagyományait.

Magyar költők gyermekversei is jelenjenek meg - igényes válogatásban - a gyermekek óvodai életében.

A mese képi és konkrét formában, esetlegesen a bábozás és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat.

Feladatok:

Az óvodába lépő kisgyermek első napjait megkönnyítik a ritmikus mondókák, mondókamesék, melyektől a felelgetős mondókákon, halmozó és láncmeséken, verseken, verses meséken keresztül jutnak el az egyre hosszabb, bonyolultabb szerkezetű prózai alkotásokhoz.

A mese csendes, nyugodt légkörben élvezhető igazán, legyen ezért állandó helye a csoportszobában. Hangulati előkészítését harsány, hivalkodó eszközök helyett - melyek gátolják a belső kép kialakulását - inkább gyertyagyújtással, zenei szignál előadásával valósíthatjuk meg. Várjuk meg, amíg minden gyerek elhelyezkedik, csak azután kezdjük mesélni. Meséljük naponta - egy hétig ugyanazt - lehetőséget teremtve ezzel a mesében való elmélyülésre, annak reprodukálására. Az adott mesét lehetőleg mindig ugyanaz az óvónő mesélje, hiszen ahányan vagyunk, annyiféle módon mesélünk, s ezzel megzavarhatjuk a gyermeket.

Biztosítsa az óvónő a dramatizálás, bábozás feltételeit, eszközeit és kellékeit.

Ezzel szemben a mondókázás, verselgetés, képeskönyvek nézegetése, a gyermeki bábozás kötetlenebb légkört igényel, naponta bárhol, bármikor alkalmasszerűen elkezdhető és befejezhető.

A fejlesztés tartalma

Korcsoport	Mondóka, vers	Új mese
3-4 év	8-10	10-12
4-5 év	10-12	12-14
5-6-7 év	15-20	15-20

A megtanításra szánt mondókákon, verseken kívül tervezzen az óvónő vershallgatásra szánt műveket, melyek meghittebbé teszik az ünnepeket, színesebbé a napi eseményeket.

A fejlődés várható eredménye

Kiscsoportos korban

- Az év folyamán megismert mondókák, versek közül négyet-ötöt kis segítséggel felidéznek, esetenként mozdulatokkal kísérik.
- Élvezettel hallgatják a felnőtt versmondását. Érdeklődve, örömmel hallgatják a mesét.
- Igényükké válik a mindennapi mesehallgatás.
- Ügyelnek arra, hogy magatartásukkal ne zavarják meg a mesehallgatás hangulatát.
- Szeretik és óvják a könyveket
- Bátran, szívesen beszélnek.
- Az újonnan megismert szavakat beépítik aktív szókincsükbe.

Középső csoportos korban

- Az ismert mondókák, versek közül hatot-nyolcat önállóan előadnak.
- Figyelmesen hallgatják a felnőtt vers- illetve mesemondását és igénylik azt.
- A szimbólumok megjelenése kiváltja a mesehallgatáshoz kapcsolódó magatartást.
- A képeskönyveket szívesen lapozgatják, beszélgetnek a látottakról.
- Vannak kedvenc meséik, melyeket felnőtt segítségével bábozással, dramatizálással, illetve képi síkon, játékokban megjelenítenek.

- Mondanivalójukat, gondolataikat összefüggően, érthetően kifejezik.
- Általában végighallgatják egymást.
- A magán- és mássalhangzók többségét tisztán ejtik.

Nagycsoportos korban

- Megjegyeznek 10-15 gyermekmondókát, verset, ezeket a nap folyamán gyakran ismételtetik.
- Ismernek találós kérdéseket, néhány közmondást, szólást.
- Szívesen vállalkoznak önálló versmondásra - nyilvánosság előtt is.
- Előadasmódjuk tükrözi a vers és mese hangulatát.
- Belsővé váltak a mesehallgatás alatti magatartásformák.
- Meseregények, folytatásos mesék folyamatát követni tudják.
- Kedvenc mesehőseikkel azonosulnak.
- Önállóan kezdeményeznek dramatizálást, bábozást.
- A jellegzetes mesefordulatok, érdekes kifejezések megjelennek mindennapi beszédükben is.
- Érdeklődéssel tanulmányozzák a természettudományokkal foglalkozó kiadványokat.
- Igényükké vált a könyvekkel való helyes bánásmód.
- Szívesen, összefüggően beszélnek kötött témáról is.
- Bővített mondatokban beszélnek, igyekeznek helyesen használni a névelőket, névutókat, névmásokat és az igeidőket.
- Beszédükben betartják az elemi udvariassági formákat.
- Odafigyelnek a beszédtempóra és a hangerőre.
- A beszédhangokat tisztán ejtik.

VI.3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

„A zene az élet szépségét, s ami benne érték, azt mind meghatványozza.”

(Kodály Zoltán)

Célja, feladatai:

- A zenei nevelés az érzelmekre hat, a gyermeket élményhez juttatja, formálja zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát.
- Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességének (ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.
- A zenei nevelés átszövi az egész napos nevelő-oktató munkát, legfőbb célja a zene megszerettetése, a közös éneklési igény felkeltése, a zenei képességek fejlesztése.

Tiszta éneklés képességének fejlesztése

Három tényezőtől függ: öröklés, környezeti hatás, gyermek utánzási hajlama, kedve.

Öröklés: örökölhét olyan hajlamot, rátermettséget, mely képessé teszi arra, hogy a számára vonzó dallamot leutánozza.

Környezeti hatás: család, bölcsőde, óvoda.

Gyermek utánzási kedve függ zenei befogadóképességétől, zenei memóriaképességétől, reprodukáló képességétől.

Az éneklési készség fejlesztése utánzási vágyon alapszik. Nagyon fontos a pontos hallás, a tiszta éneklés, amely hosszú nevelési folyamatnak az eredménye. A tiszta éneklést segíti, ha rövid, kis hangterjedelmű dalokat tanítunk először - mivel sem értelmi, sem fizikai adottságuk nem képes nagyobb hangterjedelmű dalok befogadására-, valamint ha megfelelő hangmagasságon éneklünk.

Kiscsoport: d-h, középső csoport: c-c', nagycsoport: d-d'.

Az óvónő használjon segédeszközt, mindig énekeljen tisztán, szépen.

Sem a játéknál, sem az új dal tanításánál nem használunk hangszert.

Zenei hallásfejlesztés területei

Feladatunk a halkabb-hangosabb, magasabb-mélyebb különbségek érzékeltetése, tudatosítása, gyakorlása.

Belső hallás fejlesztésének különböző feladatai a dallamvisszhang játékok, dallami kérdés-felelet játékok, dallam felismerés, dallambújtatás, dallamotívumokkal való játékok során valósulnak meg.

A dallamvisszhang játék kritériumai:

- életkornak, fejlettségi szintnek megfelelő hangkészlet, hangterjedelem,
- megfelelő ritmikai sajátosságok,
- megfelelő hangmagasság,
- kezdetben maximum 2 ütem

Zenehallgatás képességének fejlesztése

Céltudatosan szoktatjuk óvodába kerüléstől a gyermekeket zenehallgatásra úgy, hogy néhány percig képesek legyenek egy dalra figyelni és élvezni akkor is, ha nem énekelhető és nincs hozzá játék. A zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus vegye figyelembe a nemzetiségi, etnikai kisebbségi nevelés esetében a gyermekek hovatarozását is.

Az óvónő által szívesen előadott dalok, vagy furulya-, gitár-, citerajáték a gyerekeknek nemcsak figyelmét köti le, hanem örömet, rácsodálkozást, esztétikai élményt is jelent.

Ritmusérzék fejlesztése

A népi játékokban a dal és a játékos mozgás szorosan összekapcsolódik.

Az egyenletes lüktetés érzékeltetéséhez éppen ezért fontos a játékos mozgás (tapsolás, karlengetés, ütögetés stb.).

A járás a legalkalmasabb a lüktetés megéreztetésére, amikor koppantunk lábunkkal, tapsolunk kezünkkel.

A mondókák és a dalok ritmusa egyszerű negyedekből és nyolcadokból épül fel. A dalok ritmusát csak akkor éreztessük, ha már a gyermek az egyenletes lüktetést biztonsággal érzi.

Tempóérzékelésnél nagyon fontos, hogy a gyermeket állandó tempótartásra szoktassuk, így a mozgással beidegződik.

Először az óvónővel együtt énekeljék a dalt, később maguk továbbéneklék, majd önállóan kezdik a dalt és tartják a tempót.

Zenei alkotókedv fejlesztése

A zenei kitalálás, improvizálás fejlesztésében zenei ismeretre, zenei előzményre van szükség.

Alapja az óvónő improvizáló kedve, zenei műveltsége, bátorsága, humorérzéke. Ez ad bátorságot, kedvet a gyermeknek ahhoz, hogy maga is kitaláljon valamit. A zenei motívumokat a gyermek úgy rakosgatja, mint az építőköcköt: szétszedi, ismétli, variálja. Mindez sikerélményt, örömet jelent számára.

A gyerek spontán, alkalmyszerű énekelgetése, kitalálása magától jön, de mindig valamilyen gondolatot, érzelmet fejez ki. Fontos, hogy figyeljünk fel ezekre. Törekedjünk arra, hogy minden példa, hang, dallam, mozdulat pozitív érzést váltson ki a gyerekekben és szívesen, örömmel fogadja be.

Személyiségfejlesztés

A zenei nevelés sokféle alkalmat ad a gyermekek szókincsének bővítésére. A mondókákban és dalszövegekben sok olyan kifejezés fordul elő, amelyeket máshonnan nem ismernének meg.

Szókincsüket bővítik azok az egyszerű zenei neveléshez szükséges fogalompárok, melyeket cselekvés-éneklés közben ismernek meg (halkabb-hangosabb, gyorsabb-lassúbb, magasabb-mélyebb).

A zenei alapfogalmak szemléltetéséhez éneklés, mozgás, akusztikus inger szükséges, helytelen vizuális jelrendszert használni.

A nyelv és a zene kapcsolatáról csak elméletben lehet különválasztva beszélni, a valóságban a kettő együtt van jelen, sokféle módon összefügg és hat egymásra.

A lovagoltatók, kézzjátékok, altatók, hintáztatók - amit az óvónő és a gyermek játszik óvodába kerüléskor - rendkívül fontosak. A testközelség örömét a hallás, látás, tapintás játékos élményei adják. Ezekkel oldhatjuk fel a szorongó, visszahúzódó, félénk gyermekek gátlásait.

Jókedvű énekes légkörben az érzelmi stabilitás eredményeként a gyermek szabadon énekelhet, gondolatait énekes formába öntheti.

Az énekes játékok alkalmasak arra, hogy a gyermek értelmi folyamatait közvetlenül irányítsuk úgy, hogy a játékos jelleg megmaradjon. Ebben van fontos szerepe a játékszabálynak, ugyanis a játékélmény reménye figyelemre készíti a gyermeket.

A gyermek forma- és arányérzékére nemcsak az ábrázolásban, hanem énekléskor a mozgásnál is szükség van.

Az a zenei nevelési elv, mely szerint minden népnek a saját kultúrájából kell kiindulni két szempontból is fontos.

Egyrészt a beszéd hanglejtése és a zene legtökéletesebben a népdalban egyesül. A szöveg ritmusa, súlya, emelkedése a dallamalkotást természetesen befolyásolja.

A néphagyomány felhasználás tehát segíti a beszéd kialakulását, a szép (szöveg) kiejtést, bővíti a szókincset, zeneileg pedig értékes, évszázadok óta változó és csiszolódó anyagot őriz meg. A dal- és mondókaanyag, valamint a zenehallgatás kiválasztásakor részesítsük előnyben a közvetlen környezetünk - falunk, megyénk - területén gyűjtött dallamokat, mondókákat.

A magyar zenei anyanyelvből fakadó értékes műzenét is felhasználhatjuk a zenei neveléshez.

A művészi értékű gyermekeknek szánt műzene azért is szükséges a népdalanyag mellett, mert a versek sok olyan témát ölelnek fel, amit a népdalban nem találunk meg.

A beszéd kialakulásának időszakában nagy fontossága van a hanglejtésnek és a beszéd intonációnak, ezért külön értékük van a gyermekdalok mellett a mondókáknak.

A fejlődés várható eredménye

Kiscsoportos korban

- Szívesen bekapcsolódnak a mondókázásba, az énekes játékokba.
- A dalok, mondókák egyenletes lüktetését átveszik, különböző játékos mozdulatokkal kísérik.
- Törekednek a tiszta és könnyed éneklésre.
- Érzékelik és megkülönböztetik a halkabb és hangosabb közti különbséget.
- A magasabb-mélyebb közti különbséget oktáv távolságban térben mutatják.
- Visszaénekelnek egyszerű dallamfordulatokat.
- Az óvónó énekét és hangszeres játékát érdeklődve hallgatják és igénylik azt.
- Egyszerű ritmushangszereket használnak.

Középső csoportos korban

- Óvónő indításával egyöntetűen mondókáznak, tisztán jó szövegkiejtéssel önállóan énekelnek.
- A halkabb-hangosabb közti különbséget felismerik, értik a fogalompár viszonyát.
- Beszélnek, tapsolnak, énekelnek halkán és hangosan.
- Finomabb zörejeket, egymás hangját és a természet zörejeit felismerik.
- Az oktáv és kvint távolságot térben mutatják, a dal kezdőhangjának váltását átveszik.
- Az egyenletes lüktetést mozgással is kifejezik.
- A dalok, mondókák ritmusát óvónői segítséggel kiemelik.
- Az ütőhangszerek közül a dobot és a cintányért, valamint a maguk készített hangszereket használják.
- A játékos táncmozdulatokat, mozgásokat a zene lüktetésének megfelelően esztétikusan végzik.
- Óvónői segítséggel a megadott tempót tartják.

Nagycsoportos korban

- Csoportosan és önállóan tisztán énekelnek. Átveszik a kezdőhangot, szívesen vállalkoznak önálló előadásra.
- Az ismert dalok, dallammotívumok dallamvonalát mutatják.
- A magasabb-mélyebb különbségét terc távolságban is felismerik.
- Tudnak halkán, hangosan, gyorsan, lassan énekelni, mondókázni, beszélni.
- Felismerik a dalokat kezdő vagy jellemző motívumról.
- Jelre dallambújtatást végeznek rövidebb-hosszabb egységekkel.
- Dallamokat kitalálnak nevekhez, vershez, mondókához, énekhez, bábozáshoz.
- Finomabb zörejeket és zenei hangokat, társaik elváltoztatott hangját felismerik.
- Képesek hosszabb lélegzetű zenehallgatási anyag meghallgatására.
- A dalok, mondókák ritmusát önállóan is érzékeltetik.
- Képesek változatos térformájú egyöntetű mozgásra, játékos táncmozdulatokra.
- Az ütőhangszereket önállóan használják (dob, cintányér, háromszög) éneklés kísérésére is.

A DALANYAG FELÉPÍTÉSE HÁROM ÉV ALATT

HANGTERJEDELEM	1. év	2. év	3. év
	3-4 (5) hang	3-6 hang	3-6 hang
		PENTATÓNIA+ HEXACHORD	PENTATÓNIA+ HEXACHORD
s-m	3-4 dal	2-3 dal	2 dal
l-sm	3-4 dal	2-3 dal és lefutás dó-ra	2 dal
s-m-d	-	1-2 dal	1-2 dal
m-r-d	2-3 dal	2-3 dal	1-2 dal
s-m-r-d	2 dal	2-3 dal	2-4 dal és lefutás dó-ra
l-sm-r-d	-	-	6-8 dal és lefutás dó-ra
m-r-d-l	-	1 dal	2 dal
d-l, -s	1 dal	1-2 dal	-
r-d-l, -s	-	-	2 dal
m-r-d-l, -s	-	-	2 dal
Mondóka	5-7 mondóka	4-6 mondóka	3-4 mondóka
Dal	10-14 dal 2-3 műdal	12-15 dal 3-4 alkalmi dal	20-26 dal 5-6 műdal
Ritmus			
Játék, mozgás	Álló helyzet, kéz, lábmozgás, körforma áll, indul, ismétlődő, játékos mozdulatok.	Kör, csigavonal, hullámvonal, szerepcsere, guggolás, taps, utánzó mozgás.	Bonyolultabb játékok, párcsere, hidas, kapus, sorgyarapító, fogyó játékok, fogócska.
Évi anyag (dal- és mondóka összesen - jól)	16-6	20-8	25-10

FORRAI KATALIN: ÉNEK AZ ÓVODÁBAN CÍMŰ KIADVÁNYA NYOMÁN

VI.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

„Mutassátok meg mindenkinek, hogy képesek vagytok írni másolás helyett, felfedezni utánzás helyett, alkotni bírlás helyett, határozni engedelmesség helyett...

Szóval, ceruzával, filccel, festékkel rajzoljatok, rajzoljatok

füzetbe

levélbe

falra

rajzoljatok, rajzoljatok!

A nap nevetni fog,

a madarak játszanak,

a gyermekek meg táncre perdülnek.

Rajzoljátok le örömeiteket

bánatotokat

álmaitokat!

Milyen szép is lesz!

De mártsátok bele kezeiteket a gipszbe, hajlítsátok meg a vashuzalt, ragasszatok

papírt, munkáljátok meg a követ.

Mintázatok agyagból, vágjatok, hímezzetek, varrjatok, égessetek zománcot, szögeljetekek és építsetek!

Képzeldjetekek!

Találjatekek fel!

Alkossatekek!

Éljetekek!

Nem mondom el mi lesz a jutalmatekek, hisz ti magatekek fogjatekek felfedezni, és soha el nem felejtenekek!”

(Bernard Monthuber)

Az óvodáskorú gyermeknek olyan nagy örömet okoz az ábrázolás és olyan speciális fejlesztési lehetőségeket tartalmaz, hogy feltétlenül meg kell őrizni elsődlegességét a vizuális nevelésen belül.

Célya, feladatai

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására.

Fedezzék fel a gyermekek az őket körülvevő világ szépségét, hogy képesek legyenek azt az ábrázolás eszközeivel kifejezni.

Alakuljon kézügyességük, vizuális alkotókészségük és esztétikai igényük.

A hagyományos óvodai ábrázolási eszközök és technikák mellett ismerjék meg és használják a népi kismesterségek technikáit és eszközeit.

Az óvodapedagógus feladata megismertetni a gyermeket az eszközök használatával, a rajzolás, festés, mintázás és kézimunka különböző technikai alapelemeivel, eljárásaival. Az óvónő a gyermeki önkifejezés lehetőségeinek megteremtésére helyezze a hangsúlyt.

A rajzolás, festés, mintázás, kézimunka az elsődleges örömszerzés mellett hozzájárul a finommotorika fejlődéséhez. A cél- és a feladatrendszer megvalósítása érdekében mindennap lehetőséget biztosítunk ábrázolótevékenységhez. A zavartalan munkához állandó, nyugodt, természetes fényvel megvilágított helyet biztosítunk.

Lehetőséget adunk arra, hogy a már megismert technikákat a gyermekek a nap bármely szakában, szabadon gyakorolhassák.

Mivel kiemelt feladatunk a vizuális nevelés, ezért jelenjék meg az ábrázoló tevékenység a hét minden napján közvetlenül, mikrocsoportos formában.

Így valósítható meg, hogy a résztvevő gyermekek személyre szóló segítséget kapjanak, az óvónő követni tudja szín-, formaviláguk, technikai ismeretük, eszközhasználatuk fejlődését.

Ajánlott tevékenységek**Képalakítás**

A képalakításban az ábrázolt formák mérete, a színek használata, egyértelműen mutatja a fontossági sorrendet, az élmény nagyságát, a keletkezett érzelmek maradandóságát.

Alkalmazott technikái

Rajzolás, festés, papírtépés, vágás, ragasztás, képkötés textilből, illetve fonalból, viaszkarca, papírbatik, egyszerű lenyomatok, kollázsok, montázsok, domborművek, gyurmázás, képkötés természetes anyagokból (levelek, magvak, apróbb termékek stb.).

A fenti technikák alkalmazása során a gyerekek ismerkedjenek meg: az anyagok, eszközök neveivel, azok biztonságos használatával, jellegzetes tulajdonságaival, megmunkálhatóságával.

A gyermekek mindennapjaiban lehetőség van rajzolásra, festésre, gyurmázásra stb.

Más-más technikákat igényelnek, közben a gyermekek kreatív gondolkodása, ügyessége, vizuális memóriája fejlődik; alkot, képessé válik önmaga kifejezésére.

A gyakorlás során spontán módon ismerkednek a színek, formák, arányok világával, anyagokkal, eszközökkel.

A gyermekrajz és az ábrázoló tevékenység alapvető fontosságát az adja, hogy manipulálás közben nagymértékben elősegíti a tárgyi környezet megfigyelését, gondolati feldolgozását, az összefüggések felismerésének segítségével annak megértést.

Papírhajtogatás

A papírhajtogatás technikája megköveteli a pontosságot, a nyugodt odafigyelést és észrevétlenül elősegíti, javítja a kéz finommozgását, aminek az iskolában az írástanulásban nagyon fontos szerepe van. Papírhajtogatás során nemcsak az egyik, hanem mind a két kéz ugyanúgy dolgozik, mind a két kéz ugyanúgy ügyesedik.

Ajánlott lapméret:	Kiscsoportos korban	15 x 15 cm
	Középső csoportos korban	12 x 12 cm
	Nagycsoportos korban	6 x 6 cm.

Kézműves technikák

Az óvodában használt és ismert tevékenységformák a hagyományörző díszítő művészet technikáival, művészetörző formáival bővülnek. A rajz, a festés, a mintázás, a kézimunka mellett megjelennek a népi kismesterségeket őrző elemek is.

Az óvónő a néprajzi ismereteken túl ismerje meg a természetes anyagokat és az azokkal való munkatechnikákat.

Alkalmazott technikák

Szövés, fonás, körmöcskésés, szarvacskázás, hímzés, batikolás, tojásfestés, berzselés, tojásírás, mézeskalács sütés - díszítés, szalma- és csuhé játékok készítése, rongybaba készítés stb.

Játékkészítés barkácsolással

A gyermek életeleme, testi és lelki szükséglete a játék. Jó játékszer már egy durva fadarab is, amely a gyermekek képzeletében akármi lehet. A fantázia mindent át tud alakítani, ehhez nagyon egyszerű tárgyak és anyagok kellenek csupán.

A barkácsolás hatással van a kez ügyességre, a megfigyelőképességre, találmányosságra és a fantázia fejlesztésére. A játékkészítés folyamán a gyermek alkotóereje teljes mértékben kibontakozhat, miközben figyelme elmélyül, edződik.

Ötletessége és találmányossága fejlődik, amikor a célnak megfelelően alkalmazkodik az anyaghoz.

A játékkészítés nevelőértéke a beszédképesség fejlődésében is megmutatkozik. A játékkészítésnek kettős haszna van. Munkára nevel, felkészíti a gyermeket az életre. Megismerkedhet a szerszámokkal, eszközökkel, a természet ősi anyagaival, a valósággal.

Másodsorban az álmok, a képzelet világát járja be általuk a gyermek.

A gyermekben is él az alkotás vágya és az eredmény fölött érzett öröm.

Ajándékkészítés

Az ünnepek az óvodai élet fontos eseményei.

A közös készülődés növeli és pedagógiai szempontból értékessé teszi az ünnep élményszerűségét.

Ezek az ajándékok mindig képviseljenek esztétikai értéket.

Az ajándékkészítésben a gyermek alkotó tevékenysége a meghatározó jelentőségű.

A fejlődés várható eredménye

Kiscsoportos korban

- Szívesen, örömmel tevékenykednek az ábrázolás eszközeivel.
- Ismerik azok rendeltetését, helyes használatát.
- Tudják, hogy az eszközöknek hol a helye.
- Rajzaikban megjelennek a felismerhető formák.
- Bátran használják a színeket.
- Ismerik a papírhajtogatás alapjait (szalvéta-, zsebkendő-, tölcserhajtogatás).
- Érdeklődnek egymás munkája iránt.

Középső csoportos korban

- Újabb eszközök használatával bővülnek ismereteik.
- Képalakításukban megjelenik a térbeliség jelzéseinek szándéka, képesek a formák pontosabb megjelenítésére.
- Munkáikat önálló elképzeléseik alapján jelenítik meg.
- Egyre nagyobb önállósággal és biztonsággal használják az ábrázolás eszközeit.
- Vigyáznak környezetük tisztaságára, segítenek a rend helyreállításában.
- Képesek közös alkotásokat létrehozni.
- Figyelemmel kísérik egymás munkáját és megbecsülik azt.
- Papírhajtogatási ismeretük sátor- és batyuhajtással bővül.

Nagycsoportos korban

- Képpalkotásukban megjelennek a cselekvések jelzései.
- Képesek ábrázolni, hangsúlyozni az alapvető megkülönböztető jegyeket.
- Rajzaikban felfedezhetők a hangulati elemek.
- Egyéni elképzeléseik tükröződnek díszítómunkájukban.
- Az eszközökkel megfelelően bánnak, egyre nagyobb önállósággal gyakorolják az ismert technikákat.
- Játékukhoz szükséges kiegészítőket önállóan elképzelik és kivitelezik.
- Részt vesznek környezetük szépítésében, díszítésében.
- Véleményt mondanak saját- és egymás munkájáról.
- Kollektív munkában képesek az együttműködésre, a feladatok megosztására.
- Szívesen hajtogatnak többlépéses formákat is.

VI.5. Mozgás

**„Nőjj, növekedj olyan nagyra,
Mint kertben a szép olajfa,
Mint a szegfű, szépülj szépen,
Szállj, mint sólyom száll az égen,
Fuss, mint a víz fut medrében,
Ugrálj, mint a nyúl a réten.
Lábad hasztalan ne járjon,
Aki meglát, megcsodáljon!”**

(Bolgár népköltés Nagy László fordításában)

Az óvodáskorú gyermek lételeme a mozgás. Egészséges testi fejlődésének biztosítása a játékban gazdag, egyéni képességeket figyelembe vevő, kellő aktivitást és terhelést biztosító MINDENNAPOS TESTNEVELÉS és heti TESTNEVELÉS FOGLALKOZÁS SORÁN valósul meg. A játékos mozgások teremben és szabad levegőn eszközökkel és eszközök nélkül, spontán vagy szervezett formában az óvodai nevelés minden napjában jelen van.

A torna, a mozgásos játékok fejlesztik a gyermekek természetes mozgását (járás, futás, ugrás, támasz, függés, egyensúlyozás, dobás) és testi képességeit mint az erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség. Hozzájárulnak a harmonikus, összerendezett, fegyelmezett nagy- és kismozgások kialakulásához.

Kedvezően befolyásolják a gyermeki szervezet növekedését, teherbíró-, ellenálló képességét és az egyes szervek teljesítőképességét.

Fontos szerepük van az egészség megőrzésében, megóvásában. Felerősítik és kiegészítik a gondozás és az egészséges életmódra nevelés hatását. A mozgáskultúra fejlesztése mellett segítik a térben való tájékozódást, a helyzetfelismerést, a döntést és az alkalmazkodóképességet, valamint a személyiség akarati tényezőinek alakulását.

A mozgásfejlesztés célja, feladatai

- A gyermekből fakadó mozgásigény kielégítése, testi képességek fejlesztése, figyelembe véve az eltérő egyéni szükségleteket.
- A szervezet erősítése, az ellenálló képesség növelése.
- Az egyensúlyérzék és ritmusérzék fejlesztése, a testséma, a helyes testtartás alakítása.
- A mozgásszint fejlesztése, a mozgástapasztalatok bővítése kellő gyakorlási lehetőség biztosításával.
- Az egészséges életmódra neveléssel a betegség és baleset megelőzése.
- Szabálytudat kialakítása és fejlesztése.

TESTNEVELÉS FOGLALKOZÁS

A testnevelés foglalkozások összefüggő láncot alkotnak. Minden foglalkozás viszonylag önálló egész, de az elsőtől az utolsóig mégis összefüggő pedagógiai folyamat.

Kiscsoportban elsősorban a mozgás megszerettetése a cél. El kell érni, hogy minden gyerek elfogadja a testnevelés foglalkozásokon a kötelező részvételt.

Középső és nagycsoportban a terhelés fokozatos növelésére és a gyakorlatok pontos, fegyelmezett, kitartó végeztetésére törekedjünk.

Az óvodai testnevelési mozgásanyag felosztása:

- Rendgyakorlatok

- Előkészítő gyakorlatok.
- Főgyakorlatok
- Játékok

Rendgyakorlatok

Állások, testfordulatok, menet lépéstartással, illetve ütemtartásos járás, alakzatok és alakzatváltoztatások (vonal, oszlop, kör).

Előkészítő gyakorlatok

1. Szabadgyakorlati alapformájú gyakorlatok:

- szabadgyakorlatok (gimnasztika),
- kéziszer gyakorlatok,
- társas gyakorlatok,
- padgyakorlatok,
- bordásfalgyakorlatok,
- kisszékgyakorlatok.

2. Természetes gyakorlatok:

- természetes járás (nem ütemtartásos),
- különböző járásmódok,
- járás feladattal,
- futás feladattal.

Fő gyakorlatok

A) Torna vonatkozású fő gyakorlatok:

1. Természetes támaszgyakorlatok:

- kúszások, csúszások, mászások,
- egyensúlyozó járásgyakorlatok.

2. Talajtorna gyakorlatok:

- gurulás a test hossz tengelye körül,
- gurulóátfordulás előre,
- tarkóállás és gurulóátfordulás hátra előgyakorlatai.

3. Függésgyakorlatok:

- mászások különböző irányban, különböző szereken (felfelé-lefelé, balra-jobbra, után-és túlfogással),
- lajhármászás,
- függés érintő magasságú szeren és függésben lábmozgások, lajhárfüggés.

4. Szerugrások:

- mélyugrás,
- felfelé történő ugrás,
- néhány lépésből páros lábbal felugrás szerre,
- nyusziugrás leterpesztéssel,
- zsugorkanyarlati átugrás.

B) Atlétikai vonatkozású fő gyakorlatok:

I. Futások:

- lassú és közepes iramú futás,
- belegyorsuló futás,
- futás tempóváltoztatással,
- gyorsfutás állórajtból.

2. Ugrások:

- helyből: a) távolugrás,
b) magasugrás,
- nekifutásból: a) távolugrás,
b) magasugrás.

3. Dobások:

- hajítás távolba kislabdával, babzsákkal,
- hajítás függőleges és vízszintes célba,
- léglabdával végezhető gyakorlatok:
 - a) gurítás,
 - b) feldobás-elkapás,

- c) átadás,
- d) labdavezetés.

Játékok

- futójátékok,
- fogójátékok,
- versengések,
- váltóversenyek

Az éves tervezés Dr. Tótszőllősné Varga Tünde Mozgásfejlesztés az óvodában c. könyve alapján – a helyi lehetőségek figyelembe vételével történik.

MINDENNAPOS TESTNEVELÉS – MOZGÁSOS PERCEK

Mindennapos testnevelésen azokat a mindennapos gyakorlatokat értjük, amelyeket óvodánkban a napirendbe beiktatunk.

A mindennapos testnevelés is a szervezet sokoldalú, harmonikus fejlődését segíti elő. Kedvező hatással van az idegrendszerre, a légző- és vérkeringési szervekre. Megfelelő gyakorlatokkal biztosítja a helyes testtartás kialakítását és testtartási hibák megelőzését.

Felépítése:

- Járás, futás.
- Kar-, törzs-, lábgyakorlatok.
- Játékos futkározás.
- Járás- és légzési gyakorlatok.

Ha az időjárás engedi, lehetőleg mindig a szabadban vezetjük le.

IV. Játék a szabadban

A szabadban választott tevékenység közben célunk az, hogy minden egyes gyermeknek biztosítsuk azt a mozgáslehetőséget, amit szervezete és idegrendszere igényel.

Az óvónő a gyermekek mozgását csak akkor korlátozza, ha az veszélyes önmagára vagy társaira, illetve zavarja a többiek tevékenységét.

Az időjárástól függően a gyerekeknek legyen lehetőségük a nap folyamán bármikor az aktívabb mozgás végzésére is.

Az óvoda udvarán szabadon gyakorolhatják a már megismert mozgásformákat. A meglévő eszközök lehetőséget kínálnak függésre, lengésre, átfordulásokra, ritmikus mozdulatok végzésére, egyensúly megtartására.

A téli időszakban havas játékokat szervezünk: csúszkálás, hógolyózás, szánkózás stb.

A szabadban szervezett mozgásos játékokban a gyermek önként vesz részt, maga választja meg a játékát és társait is.

Kiemelt feladatunk: a balesetmentes helyszínek és eszközök megválasztása, a gyermekek testi épségének megóvása.

A közös mozgás öröme elősegíti a társas kapcsolatok alakulását, a társakhoz való alkalmazkodást. Mozgás közben fejlődik önuralma, toleranciája, együttműködő képessége, akarata.

Kialakul az egészséges versenyszellem.

A fejlődés várható eredménye

Kiscsoportos korban

- A csoport minden tagja szívesen vesz részt a kötelező foglalkozáson.
- Utánzással hajtják végre az óvónő utasításait.
- Ismernek különböző járásmódokat, eljátszanak futó- és fogójátékokat.
- Próbálkoznak köralakítással.
- Csúsznak, kúsznak, másznak irányváltoztatással.
- Használják a babzsákot és a szalagot.

Középső csoportos korban

- Ismerik a természetes járás ütemét, összehangolt kar-, lábmunkával járnak.
- Szabály ismertetése nélkül játszanak futójátékokat.
- Versenyjátékokat el tudnak játszani két csapatban.
- Különböző alakzatokból felszólításra kört alakítanak.
- Tudnak egyensúlyozó járással vízszintes padon haladni.

- Különböző eszközökkel tudnak megadott gyakorlatokat végrehajtani (labda, karika stb.).
- Vigyáznak saját és társaik testi épségére.

Nagy csoportos korban

- A mozgás szabályozása már fejlett, rengeteg mozdulat kivitelezésére képesek.
- Egyensúlyérzékük fejlett.
- Az óvónő irányításával és a szabályok pontos betartásával játszanak egyéni-, csoportos-, sor- és váltóversenyeket.
- A természetes járást ütemes járással váltakoztatják.
- Tudnak guruló átfordulást végezni.
- Képesek kitartó futásra.
- Egyensúlyoznak rézsútos padon és padmervítő gerendán.
- Ismerik és helyesen használják a tornaszerek közül: zsámolyt, bordásfalat, kötelet, stb.
- Labdát vezetnek helyben.

VI.6. A külső világ tevékeny megismerése

A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb környezet formai, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését. Olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek.

VI.6.1. Környezetismeret

„A természet hatalmas, az ember parányi. Ezért aztán az ember léte attól függ, milyen kapcsolatot tud teremteni a természettel.”

(Dr. Szent-Györgyi Albert)

Kiemelt fontosságú a gyermek önálló véleményalkotásának, döntési képességének fejlesztését segítő pedagógiai attitűd, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.

A természethez való érzelmi viszonyulásunkat - az ezzel kapcsolatos kívánalmakat - tulajdonképpen egyetlen szóval is kifejezhetjük, ez pedig a szeretet.

Lényegében véve csak egy "követelmény" van: az, hogy szeressük a természetet, a környezetet, a világot! Ez a legfontosabb.

Célja:

A gyermekeket közvetlenül körülvevő és a tágabb természeti, társadalmi környezetről olyan tapasztalatokat szerezzenek, amelyek az életkoruknak megfelelő, biztonságos tájékozódáshoz szükségesek.

Ismerjék meg, alakuljon ki pozitív érzelmi viszonyuk a természethez, a szülőföldhöz, az ott élő emberek alkotásaihoz, a hazai tájhoz, a helyi hagyományok és népszokásokhoz, a közösséghez való tartózkodás élményéhez, nemzeti, családi és tárgyi kultúra értékeihez. Tanulják meg azok védelmét, az értékek megőrzését.

A környezet megismerése áthatja a gyermekek életét, az óvodai tevékenységek egészét, körülöleli a többi nevelési területet.

A gyermekekben alakuljon ki a szülőföldhöz, a nemzeti hagyományokhoz fűződő érzelmi viszony, ismerkedjenek meg a helyi népszokásokkal is.

A környezetismeret tartalma:

Elmúlt a nyár

Óvodások lettünk. Ismerkedés az óvónőkkel, dadus nénikkel, társakkal, az óvoda épületével és udvarával.

Középső-, illetve nagycsoportba léptünk.

Nyári élmények feldolgozása.

Ősz van

A természet változásai. Kirándulásokkal egybekötött megfigyelések és terménygyűjtés- őszi színekavalkád.

Betakarítás, szüret. Az őszi gyümölcsök és termések felhasználása (bábkészítés, díszítő munkák, gyümölcs-saláta, ivólé, befőtt, stb.).

Búcsúzás a költöző madaraktól.

Jön a tél

Évszakváltás. A természet változásai, hatásai, összefüggések keresése.

A tél örömei, téli sportok, játékok.

Az állatok téli élete.

Advent

Adventi koszorú készítése. Gyertyaöntés, gyertyagyújtás.

Család: szeretet, együvé tartozás.

Jön a Mikulás - az óvoda együtt ünnepel.

Luca-napi búza vetése.

Népi kismesterségek gyakorlása: szövés, fonás, mézeskalács sütése, körmöcskésés, szarvacskázás, nemezelés stb.

Betlehem készítése.

Szülőkkel közös karácsonyfa díszítés, az ünnep hangulati előkészítése.

Újévi jókívánságok, Medvenap.

Télcsúfoló - farsangfarkán - Farsangi maszkabál.

Búcsú a téltől.

Ébred a természet

Látjuk, halljuk, érezzük, hogy itt a tavasz - a tavasz színei.

Ébred az erdő, mező, jó a szabadban lenni.

Barangolások, túrázások.

Folyamatos megfigyelések - időjárás, öltözködés,

- hajtatas, csíráztatás, vetés, ültetés, rügyezés, virágzás

- fészeképítés, tojásrakás, költés, etetés.

Március 15-e megünneplése. Hazaszeretetre nevelés.

Húsvéti tojásírás, festés, berzselés, locsolkodás.

Tavaszi mozgásos népi játékok, sárkányeregetés.

Közlekedés megfigyelése, gyakorlása - helyben gyalogosan, autóbusszal színházlátogatás

Nagyatádra, vonattal kiállításra, piacra Nagyatádra.

Látogatás néhány szülő munkahelyén.

Nagycsoportosok látogatása az első osztályba.

Újra itt a nyár

Napos és vizes edzés. Ismerkedés a testünkkel.

Mozgás-öröm a szabadban.

Növényi játékeszközök készítése.

Nyári gyűjtőmunkák - búza, kamilla, bodza, hársfa.

Aszalások, szárítások

Feladataink:

- Tegyük lehetővé a környezet tevékeny megismerését, a sokoldalú tapasztalatszerzést, spontán és szervezett formában, a helyi adottságok figyelembe vételével.
- Támazkodjunk az otthoni élményekre, biztosítsuk az alkalmi és folyamatos megfigyeléseket.
- A gyermekek tanulják meg szépen látni - az óvónő segítségével - a természetet, s ha szeretik, vigyázni fognak rá és gondozni fogják azt.
- Tanítsuk meg a gyermekeket a helyes viselkedésre, minden olyan dologra, ami a világban történő eligazodásukat, helytállásukat megkönnyíti.

A fejlődés várható eredménye

Kiscsoportos korban

- Jól tájékozódnak az óvoda épületében és udvarán.
- Társaikat és a velük foglalkozó felnőtteket nevükön szólítják.
- Az év folyamán megismert gyümölcsöket, virágokat, zöldségeket, állatokat felismerik és megnevezik.
- Örömmel vesznek részt megfigyeléseken, ünnepi készülődésekben.
- A felfedezés öröme elmélyíti kötődésüket a természethez.
- Elsajátítják az alapszínek neveit.
- Szókincsükben megjelennek az újonnan megismert fogalmak.

Középső csoportos korban

- Ismerik az óvoda környékét.
- Tudják ki tartozik a családba.
- Nyomon követik az időjárás változásainak ok-okozati összefüggéseit.
- Előzetes tapasztalataikra támaszkodó megfigyeléseiket szóban kifejezik.
- Figyelemmel kísérik a növények fejlődését.
- A növényeket, állatokat, tárgyakat megadott szempontok szerint összehasonlítják.
- Elsajátítják az alapvető illemszabályokat.

Nagy csoportos korban

- Ismereteik bővülnek lakcímük, szüleik nevének és foglalkozásának megevezésével.
- Alkalmazzák a megismert közlekedési - és illemszabályokat. Ismerik a főbb közlekedési eszközöket.
- Képesek egyszerűbb összefüggések megfogalmazására a természet változásaival kapcsolatban.
- Tájékozódnak falunkban, tudják főbb intézményeink helyét, nevét, rendeltetését.
- Rendszerezik eddig szerzett ismereteiket az őket körülvevő világról.
- Alapszíneken túl felismerik és megnevezik a színárnyalatokat.
- Számukra kedves helyen, minden évszakban tudnak gyönyörködni a természetben.
- Várakozással tekintenek az iskolakezdés elé.
- Gondot fordítanak a természetvédelemre, az állatok, növények óvására.

Védeni csakis olyat tudunk, amit szeretünk, szeretni viszont csak olyat, amit ismerünk.

A megismertetés lehet tehát az első lépés a világ megszerettetése felé.

VI.6.2. Matematika

A környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut a gyermek és azokat a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alakú, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítéloképessége, fejlődik tér-, sík- és mennyiségszemlélete.

„A matematikai ismeretek a tehetség köszörűkövei, a bölcsesség kulcsai.”

Comenius

Mi a helyi programunkkal, annak gyakorlati kivitelezésével ilyen kis "kulcsocskákat" szeretnénk gyermekeinknek útravalóul adni. Azonban szem előtt kell eközben tartanunk azt is, hogy nem szabad tantárgy jellegűt adni az óvodai matematikának, nem szabad az óvodából iskolát csinálni.

Ebből következik, hogy a játék és a természetes élethelyzetek adta lehetőségek kihasználásával kell a gyermekek kíváncsiságát, utánozni akarását, érdeklődését a matematikára irányítani.

A fölfedezés, a tudás öröme fokozza a gyermek akaratát, önbizalmát. Ezáltal kitartóbbá válik a feladatok megoldásában és önfegyelme is erősödik.

Nem elég azonban képessé tenni a gyermeket arra, hogy egy feladatot megoldjon. Lényeges, hogy értse is és tudja is a megoldás módját. Ehhez szükséges a nevelő tudatos, logikus tervezőképessége, nagyfokú türelme és az, hogy tudjon a gyermekekkel együtt gondolkodni. Velük, de nem helyettük.

Olyan folyamat jellegű tevékenység, mely az óvodai nevelés része, hozzájárul a gyermeki személyiség alakulásához, képességek fejlesztéséhez, elősegíti az iskolai tanulást. Lényege nem az ismeretnyújtás, hanem a gondolkodás és a képességek fejlesztése a tapasztalatokon keresztül.

Feladat a képességek fejlesztésében

a) tapasztalásban:

- érzékeltetés,
- észleltetés,
- megfigyeltetés,

b) emlékezésben:

- mozgásos, cselekvéses, képi emlékezés,
- élmények felidézése,

c) a megértésben:

- azonosítás,
- megkülönböztetés,
- összefüggések felismerése,
- állítások, kérdések, utasítások megértése,

d) az ítélőképességben:

annak megítélése, hogy egy tulajdonság igaz vagy nem igaz adott tárgyra, összességre, hogy egy összefüggés fennáll-e adott tárgyak, személyek, összességek között, hogy egy konstrukció eleget tesz-e az adott feltételeknek, hogy egy állítás igaz-e konkrét helyzetben,

e) a konstruálásban:

szabad alkotások, formák, mennyiségek, összefüggések előállítása, megkeresése.

Elvek

- a gyermek életkori és egyéni sajátosságai fegyelembe vételének elve,
- életszerűség, érthetőség, fokozatosság elve,
- motiváció,
- játékosság.

Módszerek

Cselekvő aktivitáshoz:

- gyakorlójáték,

- szabályjáték,
- építőjáték,
- szerepjáték.

Rendeződéshez:

- válogatás,
- osztályozás,
- rendezés,
- párosítás,
- mérés.

Nevelői módszerek:

- beszélgetés,
- szemléltetés,
- cselekedtetés, manipuláció,
- magyarázat,
- gyakorlás,
- értékelés.

Eszközök

Egy-egy matematikai fejlesztési feladat konkrét megvalósulása, tartalma függ a kézbe adható eszközöktől. Ezek megválasztásához a matematikai tartalmat és a gyermek érdeklődési körét szükséges szem előtt tartani.

Fontos, hogy kellő változatosságban szerezzenek a gyermekek tapasztalatokat, de sohasem lehet túl sok, vagy öncélúan érdekes az eszköz, mert az már elvonhatja a gyermek figyelmét a lényegről, akadályozhatja az elmélyülést.

A matematika foglalkozások anyaga

I. Tárgyak, személyek, halmazok összehasonlítása

1. A tárgyak összehasonlítása, osztályozása lehet szabadon választott, illetve egy-egy meghatározott szempont szerint (szín, alak, anyag, nagyság stb.).

- A pedagógus meghatározza az adott halmaz osztályozási alapját.
- Az óvónő által elkezdett osztályozás folytatása.
- A gyermek határozza meg a válogatás szempontját.

2. Tárgyak sorba rendezése:

- meghatározott tulajdonság,
- saját (szubjektív) elgondolás,
- felismert szabályosság szerint.

3. Az irányított összehasonlítások során az egyszerű megállapítások megfogalmazásától - gondolkodást fejlesztő folyamatokban - jussanak el a matematikában használatos pontosított megnevezésekig (pl. kevés, sok, több-kevesebb, ugyanannyi).

A viszonyszavak pontos használata.

II. Számfogalom alapozása

Mennyiségek összemérése.

Halmazok összemérése, párosítása, számlálása.

Kis számok felismerése összkép alapján.

Mérések különféle egységekkel.

Tapasztalatok a számosság változásairól:

- A játékban sokszínű tapasztaltatással ismerkedjenek a mennyiség nagyságának mérhető és számlálható tulajdonságaival. Erre kell építenünk fejlesztő feladatainkat.
- Mennyiségek összemérése során a könnyen érzékelhető eltérések észlelésétől jussanak el a precíz mérést igénylő feladatmegoldáshoz.
- Sajátítsák el a melléknévi fokozatok helyes használatát.
- A becsléstől jussanak el a számosság megállapításáig.
- A becsült mennyiségektől a párosítás juttassa el a gyermeket a több, kevesebb, ugyanannyi fogalmának elmélyítéséhez.
- Az egyes számokhoz tartozó mennyiségeket sokoldalú érzékelés, cselekvés, manipulálás tárgyává kell tenni, hogy a számnevekhez hozzákapcsolódjanak a megfelelő mennyiségi képzetek.

- Manipulációhoz kötötten gyakorolják a matematikai műveleteket: hozzátevés, elvevés, ugyanannyivá tétel.
- Tudják megkülönböztetni a sorszámneveket a tőszámnevektől.

III. Tapasztalatok a geometria körében

Építések, alkotások szabadon és másolással.

Tájékozódás a térben és a síkba ábrázolt világban.

- A napközben adódó lehetőségeket használjuk fel arra, hogy megismertessük a gyermekekkel a geometriai alakzatok nevét (gömb, téglatest, kocka, körlap, téglalap, négyzetlap).
- Ismerkedjenek a tükörkép sajátosságaival, szerezzenek játékos tapasztalatokat a szimmetriáról.
- Térben és síkban való tájékozódásban különböztessék meg az irányokat.
- Értsék és helyesen alkalmazzák a helyeket kifejező névutókat.

A fejlődés várható eredménye

Kiscsoportos korban ébredjen fel a matematika iránti érdeklődésük.

Középső csoportos korban

- Örömmel vesznek részt matematikai tevékenységekben.
- Képesek megadott szempont alapján szétválogatni, sorba rendezni.
- A megismert matematikai kifejezéseket megfelelően alkalmazzák - több, kevesebb, ugyanannyi és a pár fogalmát.
- A viszonzyszavak közül helyesen használják az alatt, fölött, mellett, előtt, mögött kifejezéseket.
- Számlálnak legalább 10-ig, matematikai műveleteket végeznek 6-os számkörben.
- Tapasztalataik vannak a mérésekről.

- Számlálás nélkül azonosítanak 3-ig.
- Megkülönböztetik az egyszerűbb sík- és térmértani formákat.

Nagycsoportos korban

- Szívesen vállalkoznak a felvetett vagy felismert problémák megoldására.
- Az óvónő által elkezdett osztályozást folytatják, maguk is képesek szempontokat meghatározni.
- Felismerik a sorba rendezés szabályát és folytatják azt.
- Matematikai szókincsük bővült: a nulla, magasabb, szélesebb, nehezebb, között kifejezésekkel.
- Jártasság szintjén hajtanak végre irányokkal meghatározott feladatokat.
- Tudnak becsléssel, párosítással, számlálással mennyiségeket összehasonlítani.
- Megközelítő pontossággal mérnek.
- Számlálnak 20-ig, manipulálnak 10-12-es számkörben.
- Számképet 6-ig felismerik.
- A sorszámneveket megkülönböztetik a tószámnevektől.
- Játékos tapasztalatokat szereznek a szimmetriáról.
- A geometriai formák közül felismerik és megnevezik az alábbiakat: gömb, téglatest, kocka, illetve: kör, téglalap, négyzet, háromszög.

VI.7. Munka jellegű tevékenység

Az óvodai élethelyzetekben, tevékenységekben mindig adódik lehetőség a munkavégzésre.

A gyermek számára kezdetben a munka is játék. Tudatos nevelői formálással elérhető, hogy megvalósítható legyen a munkára nevelés célja. Fontos a munka jellegű tevékenységek nevelőértéke és az e tevékenységben rejlő, a gyermek saját magához viszonyított értékelése.

Ebben az életszakaszban a gyermek ne csak szívesen vállalja a munkát, hanem rendelkezék olyan tulajdonságokkal is, amelyek a munka befejezéséhez szükségesek. Törekedjen a pontosságra, érezze a munka befejezésének szükségességét, ne tekintse tehernek.

A gyermekekben erős az utánzási vágy. Szeretnének olyanok lenni, mint a számukra kedves felnőttek, ezért leutánozzák cselekvéseiket. Tehát a jó nevelői példa lehet az alappillére a munkára nevelésnek.

Kezdetben a gyermekek önmaguk szükségletének kielégítéséért dolgoznak, csak később válik igényükké, hogy dolgozzanak társaikért is.

Munkafajták felosztása:

- önkiszolgáló munka,
- naposi munka,
- alkalmanként végzett munka, amely végrehajtása történhet egyénileg, illetve csoportosan,
- a csoportszoba átrendezése más-más funkciókra,
- játékfajtákkal, kezdeményezésekkel egybeeső munkák (festés, barkácsolás stb.),
- ünnepi készülődéshez kapcsolódó munkák.

A munkavégzéshez szükséges, hogy legyenek gyermekméretű eszközök, és a munkaeszközök legyenek állandó, elérhető helyen.

Jelképek viselésével erősebben motiválhatjuk tevékenységre a gyermekeket.

Lényeges tulajdonsága a munkának, hogy a gyengébb képességű gyermekek is sikerélményhez juthatnak általa, így erősödhet szocializációs helyzetük és önbizalmuk.

Fontos, hogy ismerjék a baleseti forrásokat és ügyeljenek mindig saját és társaik testi épségére.

A fejlődés várható eredménye

Kiscsoportos korban

- Tízórára és uzsonnára önállóan megterítenek maguknak, a déli étkezéshez segítséggel.
- Felveszik a leesett tárgyakat.

- Segítenek a rend helyreállításában - az óvoda helyiségeiben és az udvaron.
- Az óvónő megbízásainak teljesítésére szívesen vállalkoznak.

Középső csoportos korban

- Az önkiszolgáló teendőket a már begyakorolt módon önállóan végzik.
- Irányítás mellett végzik a naposi munkát, segítséggel terítnek és leszednek.
- Étkezések után az edényeket segítenek kihordani a konyhába.
- Ügyelnek környezetük rendjének fenntartására.

Nagy csoportos korban

- A naposi munkát önállóan végzik.
- Átrendezik a csoportszobát.
- Segédkeznek az eszközök kiosztásában, összeszedésében.
- Nemcsak környezetük rendjére, hanem esztétikájára is figyelnek már.
- Önként segítenek a kisebbeknek.
- Felelősek az udvari játékok elrakásáért.
- Kiosztják a fogápolási eszközöket.
- Helyreállítják a mosdó rendjét.

VI.8 A tevékenységben megvalósuló tanulás

1. Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

2. Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek kompetenciáinak fejlesztése. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes

tapasztalataira, ismereteire. Fontos, hogy a gyermeki tevékenységek során biztosítsa a felfedezés lehetőségét, annak örömét.

3. A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

4. A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- az utánzásos, mint- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás (szokások alakítása),
- a spontán játékos tapasztalatszerzés,
- a cselekvéses tanulás,
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés,
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés,
- a gyakorlati problémamegoldás.

5. Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során, személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.

VII. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

(Az Óvodai nevelés országos alapprogramja alapján)

1. A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. Belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, melyben az óvodásból iskolássá érik.
2. Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek a sikeres iskolai munkához.
 - a) A testileg egészségesen fejlődő gyermek hat éves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikusabb. Erőteljesen fejlődik a mozgáskoordináció és a finommotorika. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.
 - b) A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei folyamatosan fejlődnek. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. (Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.) A lelkileg egészségesen fejlődő gyermeknél
 - az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,
 - megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,
 - a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.
 Az egészségesen fejlődő gyermek
 - érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni, minden szófajt használ, különböző mondatszerkezeteket,

mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat(a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek), végig tudja hallgatni és megérteni mások beszédét,

- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről, tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat, ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait, ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét, felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek, elemi mennyiségi ismeretei vannak.
- c) Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival, amennyiben az iskolai légkör ezt lehetővé teszi. A szociálisan érett gyermek
- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
 - feladattudata kialakulóban van, ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.
3. Az óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata változatlanul az egész gyermeki személyiség harmonikus fejlődésének elősegítése.
 4. A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettségi szint.
 5. A különleges gondozásra jogosult gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

VIII. KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK

INTEGRÁLT NEVELÉSE

„A gyermek fejlődése szempontjából döntő fontosságú, hogy érezze nemcsak szeretik, hanem olyannak szeretik, amilyen.”

(Hermann Alice)

Alapelveként követendő az ENSZ által 1959-ben deklarált közlemény a GYERMEK JOGAIRÓL, miszerint: "... A gyermeket különleges védelem illeti meg, és ...lehetőségek, hogy fizikailag, szellemileg, erkölcsileg, lelkileg és társadalmilag egészségesen és normálisan tudjon fejlődni, szabadságban és méltóságban. ... A fizikailag, szellemileg vagy társadalmilag hátrányos helyzetű gyermeknek meg kell kapnia az állapota és helyzete által megkövetelt kezelést, nevelést és speciális gondozást."

Minden gyermek esetében fontos, hogy a csoporttársak érezzék, lássák a felnőttek elfogadását, segítségre törekvését. Fontos, hogy az óvónő példát mutasson, elfogadja őt olyannak, amilyen. Nyerje el bizalmát, erősítse öntudatát. Vonja be a játékba, képességeihez mértén adjon neki feladatokat. Ismerje el teljesítményét, igyekezetét. Építsen kedvező adottságaira. Irányítsa társai felé, mondja el a csoportnak, hogy adott gyermek miben más, mi a problémája. Mindenkinek hangsúlyozza ki jó tulajdonságait, a „más” gyermeknek is.

Az integrált óvodai nevelés során – már e korai életszakaszban – megtapasztalják társaik különbözőségeit; így pozitív példákon át törekszenek ők is elfogadni, befogadni „más” társaikat.

VIII.1. Különleges bánásmódot igénylő gyermekek

VIII.1.1. Sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek

„Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása

esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.”

(2011. évi CXCV. tv. a nemzeti köznevelésről 4.§)

Óvodánk – az Alapító okiratában megfogalmazottak szerint – vállalja:

- a látássérült gyengén látó,
- a hallássérült nagyothalló,
- az enyhén értelmi fogyatékos,
- a beszéd fogyatékos,
- az autizmus spektrum zavarral küzdő,
- a fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő gyermekek integrált nevelését.

Célok

- Az óvodai nevelés általános pedagógiai céljaival megegyező célok, illetve azok kiegészítése olyan speciális részcélokkal, melyek által a SNI gyermekek is elérhetik a lehető legnagyobb önállóságot.
- A többségtől eltérő gyermekek elfogadása, elfogadtatása; a többséggel való együttélésük segítése.
- A sérült és ép gyermekek együttnevelésével az esélyegyenlőség megteremtése.

Feladatok

- A gyermek óvodába kerülése után, ha problémát, zavart észlelünk a gyermek fejlődésében, szakember segítségét kérjük a szülővel egyetértésben.
- A szakszolgálat útmutatása alapján a gyermek részére egyéni fejlesztési tervet készítünk, melynek alapján foglalkoztatását megvalósítjuk.
- A szakember dönti el, hogy gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus, logopédus stb. bevonása szükséges-e a fejlesztés megvalósításához. (Utazó gyógypedagógus segítségét kell kérnünk.)

SNI gyermekek sérülés specifikus fejlesztésének feladatai

SNI gyermek fejlesztésének alapjául az illetékes szakszolgálat szakvéleménye szolgál. A feladatokat egyénre szabottan, az egyéni fejlesztési naplóban kell tanévenként meghatározni.

Speciális feladatok

Látássérült gyengén látó gyermek esetében:

- Kiemelt hangsúlyt kap az önkiszolgálás megtanítása.
- A tárgyak és helyük megismertetése.
- A rendszeretet, a higiéné, különösen a szem és a kéz tisztántartása.
- Figyelembe kell venni a látássérült gyermek fizikai terhelhetőségének korlátait.
- Kiemelt szerepet kap a játék, ami lehetőséget ad – az ép érzékszervek aktivizálásával – az intenzív fejlesztésre.
- Tartáshibák megelőzése, helyes testtartás megtanítása.
- Nagymozgás fejlesztése, mozgáskoordináció, mozgásbiztonság fokozatos kialakítása.
- Finommozgás fejlesztése, kez ügyesség fejlesztése.

Hallássérült nagyot halló gyermek esetében:

- A kognitív funkciók és az érzelmi élet fejlesztése.
- Alapvető önkiszolgálási szokások elsajátítása.
- Az aktív nyelvhasználat építése.
- Szájról olvasási készség, érthető kiejtésre nevelés.
- Nyelvi kommunikáció megindítása.
- A kommunikációs igény és tevékenység állandó erősítése.
- Szókincsbővítés, beszédérthetőség folyamatos javítása.

Enyhén értelmi fogyatékos gyermek esetében

- Egészséges társakkal való együttneveléssel az együttműködés, a kommunikáció fejlődésének segítése.
- Ingergazdag környezet biztosítása, élménylehetőségek.
- Alapvető magatartási, viselkedési szabályok megismertetése, gyakoroltatása.
- Folyamatos gyógypedagógiai megsegítés – utazó gyógypedagógus által.

Beszéd fogyatékos gyermek esetében:

- A gyermek képességeit játékon és célzott tevékenységeken keresztül komplex módon

fejlesztjük.

- Anyanyelvi nevelés lehetőségeinek fokozott alkalmazása.
- A kommunikációs igény állandó erősítése; a sérült, lemaradt gyermekeket minden területen és formában ösztönözni kell a beszédre.
- Vizuomotoros koordinációs készség fejlesztése.
- Logopédiai fejlesztés – utazó logopédus által.

Autizmus spektrum zavarral küzdő gyermek esetében:

- A kommunikáció fejlődésének segítése.
- Szociális és kognitív képességek fejlődésének segítése.
- A természetes élethelyzet lehetőségek fejlesztő hatásainak kiaknázása.
- Gyógypedagógiai fejlesztés.

A fejlődés egyéb pszichés zavarával küzdő gyermek esetében:

- Tervszerű és egyénre szabott motiválás.
- Szociális készségek, kommunikáció fejlesztése.
- Tevékenységi kör, érdeklődés bővítése.
- A figyelmi funkciók bővítése.
- Egyértelmű, rövid szabályok gyakori ismertetése, következetes betartatása.
- Sikerélmények biztosítása, azonnali pozitív megerősítés.

A gyermek állapotának függvényében – a SNI gyermekben is – ki kell alakulnia az alkalmazkodó és együttműködési képességnek, önállóságra való törekvésnek. Ennek érdekében mindig épp csak annyi segítséget kapjon, amennyire szüksége van egy-egy tevékenység vagy feladat elvégzéséhez.

VIII.1.2. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő (BTM) gyermekek

„Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.”

(2011. évi CXCV. tv. a nemzeti köznevelésről 4.§)

A BTM nehézséggel küzdő gyermekek viselkedése, magatartása eltér az adott életkorban elvárható viselkedési, magatartási normáktól.

Cél

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség időben történő diagnosztizálása után az érintett gyermek mielőbb kapja meg a számára kidolgozott egyéni fejlesztést.

Feladatok

- A fejlesztőpedagógus diagnosztizálja a problémát, fejlesztési programot készít, megkezd, segíti és nyomon követi a gyermekek fejlesztését.
- Az óvodapedagógus differenciáltan – egyéni fejlesztési terv alapján – segíti a gyermek felzárkóztatását a többiekhez.
- A gyermekek érdeklődésének felkeltése és fenntartása változatos tevékenységek kínálatával.
- A gyermekek fejlődésének nyomon követése, rögzítése.
- Kapcsolattartás, együttműködés a szülőkkel.

VIII.1.3. Kiemelten tehetséges – „tehetség ígéretes” – gyermekek

„Kiemelten tehetséges gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.”

(2011. évi CXCV. tv. a nemzeti köznevelésről 4.§)

Cél

A tehetségre utaló hajlam megmutatkozása után – a harmonikus személyiség fejlesztése mellett – a kibontakozás lehetőségének megteremtése.

Feladatok

- A „tehetség ígéretes” gyermek erős oldalának (oldalainak) fejlesztése differenciált feladatokkal, játékokkal.
- Sokféle tevékenység lehetőségének biztosítása.
- Elfogadó légkör kialakítása.

- Tág cselekvési szabadság biztosítása.
- Amennyiben valamely területen elmaradás, hátrány mutatkozik, amely gátolhatja a tehetség kibontakozását; a felzárkóztatás segítése.

VIII.2. Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek

Óvodánkban – a környékbeli óvodákhoz viszonyítva – kevésbé jellemző a hátrányos helyzetű (HH) és halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) gyermekek megjelenése.

Célunk, hogy egyéni fejlesztésük során hátrányaik minél nagyobb arányban csökkenjenek; szeretetteljes, elfogadó légkörben kapjanak esélyt saját erősségeik felismerésére.

Feladatok

- A szociokulturális környezetből fakadó hátrányok enyhítése, a HH és HHH gyermekek felzárkóztatása, egyéni, differenciált fejlesztése.
- A rendszeres óvodába járás szorgalmazása, igazolatlan hiányzások csökkentése.
- A szülővel való – bizalommal teli – partnerkapcsolat kialakítása, fenntartása és folyamatos ápolása.
- Fokozott figyelmet fordítunk az egészséges életmód szokásainak kialakítására.
- Nyelvi kifejező készség, beszédértés, beszédészlelés fejlődésének elősegítése.
- A tanulási képességek megalapozása.

VIII.3. A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések, szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

„Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték. Megléte segíti, hogy mindenkinek esélye legyen jó minőségű szolgáltatásokra, az esélyegyenlőtlenséggel küzdő emberek előnyben részesítését az élet minden területén, függetlenül attól, hogy nő, vagy férfi, egészséges vagy fogyatékossgal él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.”

(Részlet a Fenntartó esélyegyenlőségi programjából)

Cél

- Megfelelő minőségű és időtartamú óvodai nevelés biztosítása a HH és HHH gyermekek számára.
- Az óvodán belül a szegregációmentesség és az egyenlő bánásmód elvének érvényesítése.
- Kiemelten fontosnak tartjuk, hogy minden gyermeknek megadjuk az esélyt a sikeres iskolakezdéshez.

Feladatok

- A HH és HHH gyermekek beóvodázásával biztosítani az esélyegyenlőséget.
- A HH és HHH gyermekek egyenlő elosztásával biztosítani óvodai és csoportszinten a szegregációmentességet.
- Állandó kapcsolattartás a szülőkkel, a védőnővel, családgyógyzóval.
- Fokozottabban törődünk a hátrányos és veszélyeztetett környezetből érkező gyermekekkel, hátrányaik kompenzálása és az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében.

IX. ÓVODÁNK HAGYOMÁNYOS ÜNNEPEI, EGYÉB RENDEZVÉNYEI

**„Az öröm abból ered, hogy valaki meg tudja látni azt,
ami szép és jó az életben.”**

(Móricz Zsigmond)

Minden ünnepnek vannak olyan sajátosságai, amelyek lehetővé teszik, hogy azok az óvodáskorú gyermek életének részévé váljanak.

Minden ünnep jellemzője, hogy rendkívüliséget, különlegességet hoz a mindennapok egyformaságába. A hétköznaphoz képest változatosságot, mozgalmasságot jelent, a megszokott élet megszakad és az ünnep napja a maga pompájával, fényével új színt varázsol az emberek életébe.

Az ünnep bármilyen tartalmú is, kollektív; szebbé, gazdagabbá teszi ez a közösségi kapcsolat és az erkölcsi, szellemi gazdagodást is fokozza.

Minden ünnepnek megvannak a sajátos, a nép történetében, szokásaiban gyökerező nagyszerű, sokat jelentő jelképei, szimbólumai.

Nem csak külsődleges formái, jelei az ünnepnek ezek a szimbólumok, hanem emberi érzéssel, szeretettel telített lényege is. A közvetlen szemlélet erejével hat és minden ünneplő számára érthetővé teszi annak az ünnepnek a tartalmát.

Az **ünnepvárás** és annak perspektívája az ünnep lényegébe tartozik.

A perspektíva a tevékenység pozitív mozgató ereje: a törekvés az örömteli kilátások elérésére a maga izgalmával, várakozásával az ünnep előtti időszakot is gazdagabbá, tartalmassá, széppé, érdekessé teszi. Tartalmuktól függetlenül a rendkívüliség, a változatosság, a pompa, a várakozás izgalma, a közös öröm mind-mind olyan sajátosságai az ünnepnek, amelyek azt a gyermekek számára közelivé, érthetővé, kívánatossá teszik.

A gyermek nevelésében, a nevelési eszközök, módok lehetőségeinek sorában az ünnepek olyan sajátos összetevőt jelentenek, amelyek egyéb lehetőséget nem pótolhatnak, s amelyek nélkül nevelési célunkat sem tudjuk elérni.

Az óvodai nevelés folyamatába az ünnepek beiktatása tehát nemcsak lehetséges, hanem szükséges is.

Az óvodában határozott céljuknak kell lenniük: hozzá kell járulniuk a gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődéséhez.

A pedagógiai tudatossággal megtartott ünnep vagy ünnepély hatékonyságát az adja meg, hogy a gyermekekhez közel álló, gazdag, színes, változatos formában sok örömet, vidámságot kelt. A gyermek érzelmeire hatva fejt ki nevelő hatását elsősorban.

A pozitív érzelem, az öröm olyan állapot, amely kedvező talajt teremt a gyermek sokoldalú fejlődése számára.

Bármilyen jellegű ünnep kiinduló pontjául az óvodában azt kell tekinteni, hogy az a gyermek számára a lehetőségekhez képest a legtöbb örömet jelentse, hogy pozitív érzelmeit fejlessze. Ez a mozzanat nem hiányozhat az ünneplésből, mert a lényegétől fosztjuk meg, ha nem érvényesül kellőképpen.

A **közös élmények**, felkészülés, a csoport együttes teljesítménye a közösségi érzés elmélyítését szolgálja, sőt ilyenkor megéreznek valamit a felnőttek közösségébe való tartozásból is, hisz az óvodai ünnepély csak része annak az ünneplésnek, ami a felnőttek körében is folyik.

Az ünnepek során az ajándékozással átéli a gyermekek az adás és a kapás örömét is. Megtapasztalják, hogy akkor igazi az örömük, ha nekik is sikerül örömet szerezni másoknak.

Nagyon fontos az ünnepekkel kapcsolatos jelenségek valóság-hű magyarázata is. Az ünnepélyek **műsorának tartalma** és a gyermekek ízlésének, szépérzékének fejlődése között közvetlen kapcsolat áll fenn.

A díszítés, a választott dalok, versek, mesék művészi szintje, az ezekkel összefüggő esztétikai igény éppen az ünnepélyek során nyújt sok lehetőséget a gyermekek személyiségének fejlesztéséhez.

A szabadban tartott ünnepek, a hozzájuk kapcsolódó séták, kirándulások, a tánc, a torna és nem utolsósorban a vidám, kiegyensúlyozott állapot viszont a testi fejlődést befolyásolja kedvezően.

Az óvodai ünnepélyek jó alkalmat teremtenek az **óvoda és a társadalom** közti kapcsolat kiépítésére, hisz az óvoda csak akkor tudja nevelési feladatait ténylegesen megvalósítani, ha a gyermekek megismerik a körülöttük zajló élet hozzájuk közel álló eseményeit, jelenségeit, megismerik a felnőttek tevékenységét, tapasztalják, hogy az ő életük összefügg környezetük életével, érzik és tapasztalják, hogy gondoskodnak róluk, törődnek velük.

Az **óvoda és a család** kapcsolatának nagyon fontos szerepe van. A gyermek csak akkor érzi az ünnepet igazán ünnepnek, kiemelkedő eseménynek, ha az óvoda pozitív hatását a család is megerősíti.

A szülők, családtagok segítsége, aktív érdeklődése fokozza a gyermek szemében az ünnep jelentőségét.

A nevelési lehetőségek ünnepekkor sűrítve jelentkeznek, mégis e hatás csak az óvodában folyó nevelőmunka folyamatának szerves részeként fogható fel.

E hatás tényleges eredménye csak akkor mutatkozik meg, ha a nevelőmunka folyamatában az ünnepek, mint különleges alkalmak, összefüggnek az óvodai élet normális menetével és ezáltal betetőzik mindazt a nevelő hatást, ami az óvodában rendszeresen, következetesen éri a gyermekeket. Ha az ünnepre való felkészülés nem illeszkedik bele harmonikusan az óvoda megszokott, kialakult és tudatos pedagógiai céllal beosztott napirendjébe, ha az felborul, az ünnepélynek nem lesz pedagógiai értéke.

Arra kell törekednünk, hogy ünnepi hangulatot, derűs felfokozottan vidám légkört, az ünnep napjának minden percét, minden mozzanatát átható ünnepélyességet teremtsünk. A tartalom lényegének megközelítésére felhasználjuk az ünnep szimbólumát. Szemléletesen, közvetlen formában a gyermekhez hozzuk közel az ünnep tartalmát, lényegét is.

A sajátos szimbólumok segítségével a gyermekben számos olyan apróbb-nagyobb jelentőségű mozzanat rögződik, amelyet az ünnephez kapcsol, s amely által jelentőssé válik az számára.

Az ünnepek a gyerekekre gyakorolt hatása, élménnyé válása szempontjából igen jelentősek a **hagyományok**.

A hagyományok elmélyítik a gyermekekben az ünnepi élményeket, sok boldog percet szereznek nekik és rendkívül nagy segítői a közösségi érzés kialakításának.

Az egyéni szín, stílus büszkeséggel tölti el a közösség tagjait és az együvé tartozás érzését fokozza bennük.

A tartalmat valóban kifejező és ténylegesen ható hagyományoknak van értelme az óvodában.

Az ünnep váljon olyan örömteli élménnyé a gyermekek számára, amely kiemelkedik egyéb élményei sorából, azt a tudatot kelti a gyermekekben, hogy az ünnep szép, s ünnepelni jó. Boldog izgalommal várja, készül a következőre és megelégedett örömmel emlékezik vissza az elmúlt élményekre.

Az ünnep ilyen hatása nevel.

Mélyíti a közösségi érzést, a szimbólumok szeretetét, az ember munkájának megbecsülését.

Felébreszti a gyerekekben a vágyat, hogy hasonlóvá válják a nagy, erős, mindent tudó felnőtt emberhez.

A gyermek megérzi, hogy szép és jó ott élni, ahol a felnőttek a gyermekekért olyan sokat tesznek, ahol mindenki együtt örül annak a jónak és szépnek, amely körülveszi őket.

Intézményünkben az alábbi ünnepek váljanak hagyománnyá:

Óvodai napirendbe illeszkedő:

- Születésnap
- Szüreti mulatság
- Mikulás
- Március 15.
- Gyermeknap

Nyilvános ünnepek:

- Karácsony
- Farsang
- Anyák napja
- Ballagás

A gyermekek életkorához közelálló községi rendezvényeken – felkérés esetén – részt veszünk.

X. SAJÁTOS FELADATOK, SPECIÁLIS SZOLGÁLTATÁSOK

X.1. Gyermekvédelem

Gyermekvédelmi munkánk fő céljának a prevenciót, a veszélyeztettség kialakulásának megelőzését tartjuk. A preventív gyermekvédelem fontos momentuma az óvodapedagógus és a gyermek személyes kontaktusa, amelyben az óvónő erősítheti a gyermek szocializációjának pozitív vonásait.

Feladataink

- Az óvoda közreműködik a gyermekek veszélyeztettségének megelőzésében és megszüntetésében. Ennek során együttműködik, kapcsolatot tart és ápol azokkal a szakemberekkel (családgondozó, védőnő, orvos, jegyző), illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó intézményekkel és hatóságokkal, akik illetékesek a veszélyeztetés megszüntetésében.
- Minden óvónő feladata a rábízott gyermek és szülei jogainak figyelembe vétele, tiszteletben tartása; a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek figyelemmel kísérése, segítése.
- Az óvoda vezetője gondoskodik a gyermekvédelmi felelős munkájához szükséges feltételekről.
- A gyermekek szüleit a nevelési év kezdetén tájékoztatni kell a gyermekvédelmi felelős személyéről, valamint arról, hogy milyen időpontban és hol kereshető fel.

A gyermekvédelmi felelős feladatai:

- A pedagógusok vagy szülők jelzései alapján megismerkedik a veszélyeztetett gyermekekkel, a veszélyeztető okok feltárása érdekében családlátogatáson megismeri a gyermek családi környezetét.
- Minden tanév elején összegyűjti a hátrányos helyzetű gyermekek adatait.
- Rendszeresen látogatja a veszélyeztetett gyermekeket és a hátrányos helyzetű családokat.
- Éves rendszerességgel tervezi a gyermekvédelmi munkát.

- Részt vesz a jelzőrendszeri értekezleteken: esetmegbeszéléseken, esetkonferenciákon, a települési tanácskozáson.
- A gyermek veszélyeztetettsége esetén köteles jelzéssel élni – írásban, esetjelző lapon – a Gyermekjóléti Szolgálat családgondozójának.
- Köteles a gyermekekről szóló belső dokumentációt szolgálati titokként kezelni.

X.2. Gyógytestnevelés

„Az élet nem azon áll, hogy milyen jó kártyát kapunk a sorstól, hanem azon, hogy egy rossz osztást jól játszunk meg.”

(Stevenson)

Törvényi háttér

A közoktatásról szóló, többször módosított 1993. évi LXXIX. törvény (továbbiakban kt.) 52.§ (8) bekezdése szabályozza a pedagógiai szakszolgálatok közé sorolt gyógytestneveléssel kapcsolatos kérdéseket. Ez annyit jelent, hogy az iskola, illetve az iskolafenntartó helyi önkormányzat (a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (8) bekezdése szerint) feladata az érintett tanulókkal kapcsolatos feladatok megszervezése. A jogszabályokból következik, hogy az orvosi, szakorvosi vélemény alapján a gyógytestnevelésre utalt gyermeket a fenntartó döntése szerinti iskolában – a feltételeket biztosítva – kell foglalkoztatni.

A gyógytestnevelés fogalma

A testnevelés sajátos tudományterülete a szaktudományon belül. Tágabb értelemben a testkultúra, a testnevelés-tudomány része. Szűkebb értelemben önálló tantárgy, amelyben betegségtípusok szerinti és testi képességeikben visszamaradott tanulók – tantervbe foglalt – differenciált képességfejlesztése folyik mindazok részvételével, akiket – a szakorvos javaslatára – az iskolai gyermekgyógyász gyógytestnevelésre utal.

A gyógytestnevelés célja

A mozgásszervi deformitásokkal és belgyógyászati panaszokkal küzdő, a testi képességekben visszamaradó – azaz a gyógytestnevelésre utalt – tanulók panaszainak csökkentése, a panaszok megszüntetése a testnevelés eszközeivel.

A fejlesztés fő területei

- A testnevelési játékok felhasználásával a mozgás megszerettetése, mozgásigény fenntartása.
- Alapvető mozgásformák fejlesztése (kúszás, mászás, járás, futás, gurulás, ugrás, dobás, elkapás stb.).
- Koordinációs képességek fejlesztése (egyensúlyozás, téri tájékozódás, ritmusérzék, szem-kéz-láb koordináció, oldaliság stb.).
- Kézügyesség, finommotorika fejlesztés.
- Testséma fejlesztés.
- Értelmi képességek fejlesztése (gondolkodás, emlékezet, megfigyelőképesség stb.).
- Szocializáció, együttműködés fejlesztése.

A szűrés adott tanév májusában, a foglalkozások megszervezése az adott tanév szeptemberében történik.

XI. ELLENŐRZÉS, ÉRTÉKELÉS ÉS A FELVÉTEL IRÁNYELVEI

Intézményi ellenőrzés:

Feladata vizsgálni az alábbiakat:

- Hogyan befolyásolja az óvoda eredményeit, a nevelőtestület szakmai kultúráját, innovációs kedvét az óvoda nevelési programja.
- A szakmai megújulásnak milyen irányai lehettek fel.
- Milyenek a szülők visszajelzései.
- Az óvodapedagógusok milyen mértékben közelítik meg, illetve érik el a kitűzött célokat, mennyiben teljesítették feladataikat.

Az értékelés minden esetben szembesítést jelent a tényekkel. Az óvodavezető felelőssége, hogy olyan értékelést adjon, amely motiváló.

Formái: tájékozdó, tematikus és visszatérő látogatás, megfigyelések.

A munkaterv része az éves ellenőrzési terv, a látogatásokról jegyzőkönyv készül.

Az intézményi önértékelés a mindenkori jogszabályokban előírtak szerint történik.

A gyermek fejlődésének nyomon követése

Feladat:

- A gyermek önmagához mért fejlődése szempontjából milyen eredmény született.
- A standardhoz viszonyított értékelés: a kívánalom szintjéhez való viszonyítás.
- A gyermek fejlettségi vizsgálatának módjai:
 - Környezettanulmány, anamnézis, a gyermek megfigyelése.
 - Szociometria.
 - Felmérések: beszéd, önállóság, szín, számfogalom, emberábrázolás.
- Ezek eredményeiről a szülő az előírt módon tájékoztatást kap.
- Határeseteknél szükség szerint szakember segítségét kérjük.
- Nevelőtestületünk külön mérési programot készített, amely a HPP mellékletét képezi.

A felvétel irányelvei

Az óvodai felvétel keletkezése

Óvodai beíratás: tárgyév április 20. és május 20. között. Pontos idejét 30 nappal előtte közzé kell tenni a helyileg szokásos módon.

Szükséges dokumentumok:

Az óvodai beíratkozáskor be kell mutatni

- a gyermek nevére kiállított személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági igazolványt,
- a szülő személyi azonosító és lakcímet igazoló hatósági igazolványát,
- a gyermek születési anyakönyvi kivonatát,
- a gyermek TAJ kártyáját.
- Ezen kívül kérjük megadni a szülő telefonos elérhetőségét.

Kötelező óvodai nevelés

A Köznevelési Törvény 24. § (2) alapján az óvoda a gyermek hároméves korától ellátja – a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásáról szóló törvényben meghatározottak szerint – a gyermek napköziben ellátásával összefüggő feladatokat is.

A Nemzeti köznevelésről szóló 2011.évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Nkt.) 8. § (2) bekezdés értelmében: A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a harmadik életévét betölti, a nevelési év kezdő napjától- tankötelezettségük megkezdéséig- legalább napi négy órában óvodai foglalkozáson vesz részt.

A jegyző felmentést adhat a kötelező óvodai nevelésben való részvétel alól a gyermek ötödik életévének betöltéséig szülői kérelemre- az óvodavezető valamint a védőnő egyetértésével-, ha a gyermek családi körülményei, képességeinek kibontakoztatása, sajátos helyzete indokolja.

A mérlegelés szempontja: a gyermek jogos érdekeinek szem előtt tartása.

A felvehető gyermeklétszámot az óvodai férőhelyek száma maximálja. A csoport létszámának számításakor figyelembe kell venni a sajátos nevelési igényű gyermek szakértői véleményének létszám számításának előírását.

Lehetőség van a 2,5 évet betöltött gyermekek felvételére abban az esetben, ha a 3 éves és annál idősebb gyermekek óvodai felvételi kérelme teljesíthető.

A törvényben meghatározott feltételeket (személyi, tárgyi) a fenntartónak biztosítani kell.

XII. FELHASZNÁLT IRODALOM

Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja

Művelődési és Közoktatási Minisztérium Budapest, 1996.

1. melléklet a 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelethez
Az Óvodai nevelés országos alapprogramja

A nemzeti köznevelésről szóló 2011.évi CXCV. törvény

A Kormány 137/2018 (VII. 25.) Korm. rendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet módosításáról

Magyar Közlöny 2018. évi 118.szám 27347

Az óvodai nevelés programja

Országos Pedagógiai Intézet Budapest, 1989.

Nagy Jenőné Óvodai programkészítés, de hogyan?

Országos Közoktatási Intézet, 1996.

Nagy Jenőné Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel

Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Pedagógiai Intézet, 1997.

Néphagyományörző Óvodai Program

Gödöllő, 1998.

Óvodai nevelés játékkal, mesével (Zilahi Józsefné, Stöckert Károlyné, Dr. Ráczné Főző Klára, Németh Istvánné, Lőrinczné Szedenik Ágnes)

Szorobán Kiadó, Budapest, 1994.

Epochális rendszerű óvodai nevelési program

Debrecen

Játék-Mozgás-Kommunikáció

Alcius Bt Budapest, 1996.

Lépésről-lépésre óvodai program

SOROS Alapítvány támogatásával, 1997.

B. Méhes Vera Az óvónő és az óvodai játék
Tankönyvkiadó Budapest, 1982.

Dr. Velkey László Gyermekünk gondozása, nevelése
Medicina Könyvkiadó Budapest, 1984.

Forrai Katalin Ének az óvodában
EDITO MUSICA Budapest, 1993.

Dr. Tótszöllősyné Varga Tünde Mozgásfejlesztés az óvodában
FER-Co. Kft. 1994.

Dr. Buchera Nándorné-Faust Dezsőné-Zadravecz Teréz Néphagyományörzés az óvodában
HOGYF EDITO Budapest, 1998.

Villányi Györgyné Játék a matematika?
Tárogató Kiadó, 1995.

Perlai Rezsőné A matematikai nevelés módszertana
Nemzeti Tankönyvkiadó Budapest, 1997.

XIII. ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK

a) A Somogyszobi Óvoda Pedagógiai Programja 2018. szeptember 01-től határozatlan ideig érvényes.

b) A pedagógiai program módosítására jogosult:

- az óvoda vezetője
- a nevelőtestület bármely tagja.

A módosítás kérelmét - a felülvizsgálat során felmerült indokok alapján - az óvodavezetőnek írásban kell jelezni.

A pedagógiai program módosítását a nevelőtestület fogadja el és az intézményvezető jóváhagyásával válik érvényessé. Amennyiben a fenntartóra többlet kötelezettség hárul, akkor egyetértése szükséges.

A módosítás lehetséges indokai:

- Törvényi előírások változása.
- A program ellenőrzése során feltárt hiányosságok.
- Nevelőtestületi javaslat.
- Feladatváltozás.

c) A Somogyszobi Óvoda Pedagógiai Programjának nyilvánosságra hozatala:

Az óvoda pedagógiai programja nyilvános, az intézmény valamennyi alkalmazottja, valamint a gyermekek szülei megtekinthetik nyomtatott formában az óvodavezető irodájában nevelési időben, továbbá a Somogyszobi Óvoda honlapján (www.somovi.hu).

Információ az alapidokumentumokról az óvodavezetőtől és az óvoda pedagógusaitól kérhető.

XIV. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A Somogyszobi Óvoda nevelőtestülete az intézmény átdolgozott pedagógiai programját a 2018. év augusztus 31. napján tartott értekezletén elfogadta és jóváhagyásra javasolta.

A Pedagógiai Program a Fenntartóra semmilyen anyagi többlet kötelezettséget nem ró.

A Szülői Munkaközösség a Somogyszobi Óvoda Pedagógiai Programját megismerte, egyetértését nyilvánította.

Kelt: 2018.hónap
SzM elnöke

Jóváhagyta:

Kelt: 2018.hónap
óvodavezető

